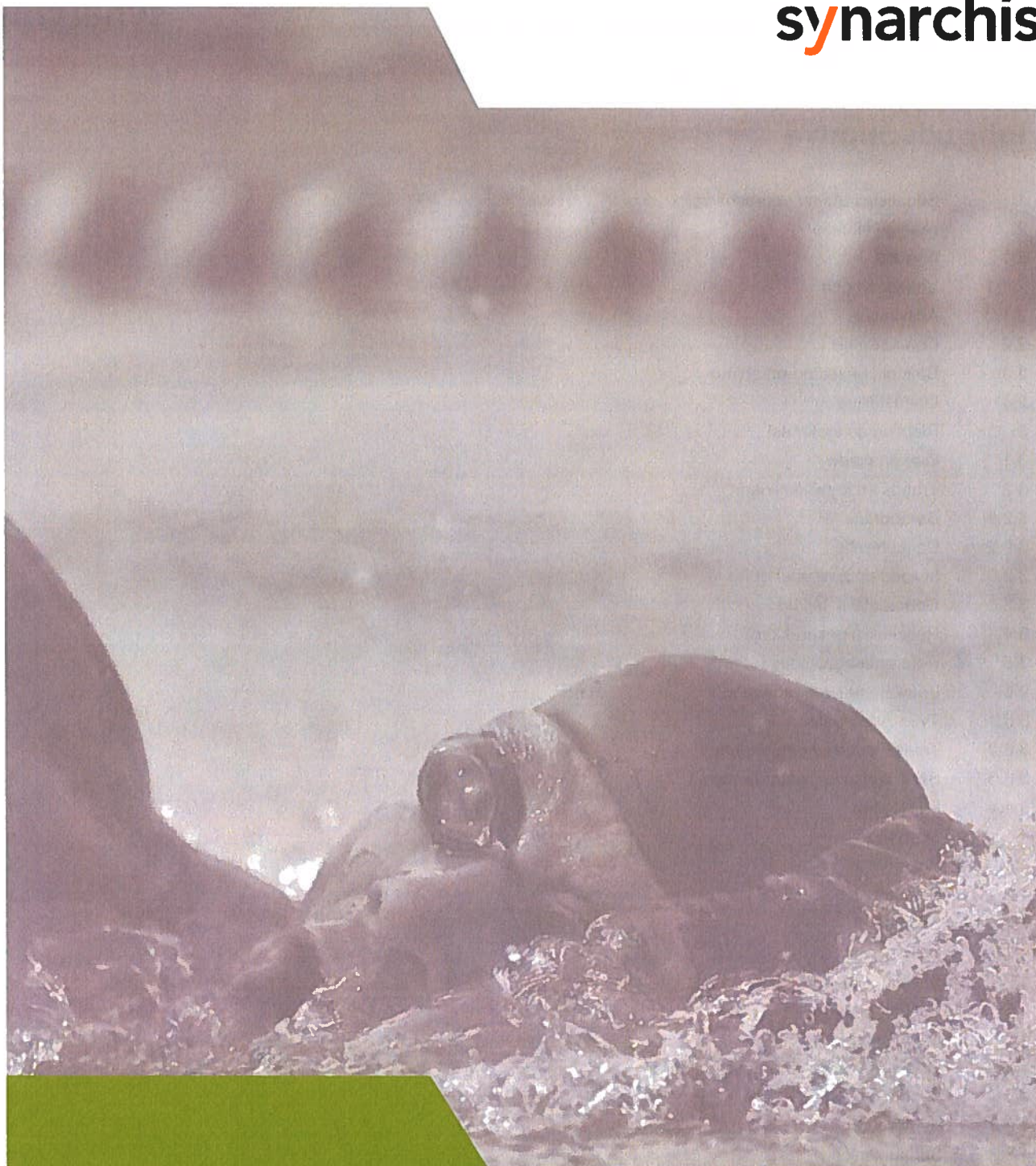

Eindrapport

Uitwerking Programma van Eisen nieuw zwembad deel 1 – scenario's

Gemeente Hilversum

22 januari 2021

Inhoudsopgave

1.	Situatieschets en opdracht	1
2.	Huidige situatie	2
2.1	Aanbod	2
2.1.1	Voorzieningen	2
2.1.2	Activiteiten	2
2.2	Concurrentie	3
2.3	Bezoek, bezetting en animo	4
2.4	Openstelling	5
3.	Richting de toekomst	7
3.1	Oud en nieuw	7
3.2	Trends en ontwikkelingen	7
3.2.1	Demografie	7
3.2.2	Concurrentie	8
3.2.3	Invloed op zwembehoefte	8
3.3	Gemeentelijk beleid	8
3.4	Resultaten gesprekken	8
3.5	Referentiebezoeken	9
3.6	Bouwstenen voor scenario's	9
3.6.1	Type zwemwater	9
3.6.2	Toekomstige zwembehoefte	10
3.6.3	Benodigd zwemwateraanbod	11
3.6.4	Faciliteiten	11
4.	Scenario's	12
4.1	Scenario 1	12
4.2	Scenario 2	13
4.3	Scenario 3	14
4.4	Scenario 4	15
4.5	Stichtingskostenraming	16
4.6	Bezoekraming	17
4.7	Exploitatieraming	18
4.8	Mogelijke aanvullende voorzieningen	19
4.8.1	Whirlpool	19
4.8.2	Peuterbad	19
4.8.3	Springplank	19
4.8.4	Financieel	19
4.9	Theater/studio zwemconcept	20
5.	Vergelijking scenario's	22
Bijlage 1	Zwemvoorzieningen in de omgeving	i
Bijlage 2	Demografische prognose gemeente Hilversum	ii
Bijlage 3	Wensenlijst nieuw zwembad	iii
Bijlage 4	Stichtingskostenraming scenario's	v
Bijlage 5	Exploitatieraming scenario's	vi

1. Situatieschets en opdracht

In verband met de verouderde staat van het huidige gemeentelijke zwembad De Lieberg heeft de gemeente Hilversum een onderzoek naar mogelijke toekomstconfiguraties laten uitvoeren. Op basis daarvan heeft de gemeenteraad 4 maart 2020 het besluit genomen om de toekomstvisie op het zwembad als volgt vast te stellen:

- ter vervanging van zwembad De Lieberg wordt een nieuw zwembad gebouwd;
- het Arenapark wordt aangewezen als voorkeurslocatie;
- het nieuwe zwembad wordt primair ontworpen voor sport, bewegen en gezondheid, door ruimte te bieden aan: zwemlessen, doelgroepactiviteiten, banen zwemmen en de activiteiten van verenigingen zoals De Robben, Torpedo en OSVH;
- zodra het nieuwe zwembad in gebruik is genomen, wordt zwembad De Lieberg gesloten en herontwikkeld.

Concreet betekent dit dat de gemeente verder kan met de planvorming voor een nieuw zwembad op het Arenapark. De eerste stap hierin is het vaststellen van de configuratie van het zwembad. Met het raadsbesluit zijn de kaders vastgesteld: het zal een functioneel bad worden, gericht op sport en bewegen. Dit betekent vooral dat er geen specifiek recreatiebad en/of recreatieve voorzieningen (zoals een glijbaan) worden opgenomen. In het zojuist vermelde onderzoek zijn mogelijke configuraties uitgewerkt. Dit geeft richting, maar er is meer onderzoek nodig om de definitieve configuratie vast te stellen.

Nadat er een besluit over de definitieve configuratie is genomen, dient dat verder te worden uitgewerkt in een ruimtelijk en technisch/functioneel Programma van Eisen (PvE), waarmee het ontwerpproces kan worden gestart. Dat proces wordt integraal opgepakt met het project Arenapark en de sportvoorzieningen die in het masterplan Arenapark zijn opgenomen, zoals een atletiekhal, een 'extreme-sports' hal en meerdere gymzalen.

Kort samengevat omvat de opdracht de volgende elementen:

1. het op basis van door de raad vastgestelde kaders komen tot vaststelling van de configuratie van het nieuwe zwembad;
2. het vervolgens uitwerken van die configuratie tot een Programma van Eisen, dat past bij Hilversum, toekomstbestendig is en waarmee het ontwerpproces kan worden gestart.

2. Huidige situatie

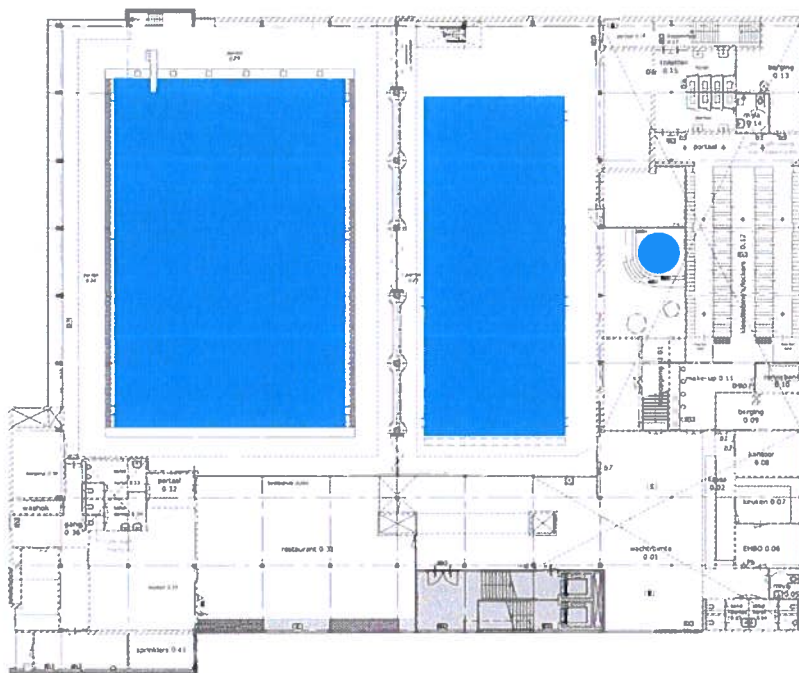
2.1 Aanbod

2.1.1 Voorzieningen

Het huidige zwembad De Lieberg biedt de volgende voorzieningen:

- een wedstrijdbad van 25 x 16,5¹ meter (zes banen) met een diepte van 2,10 tot 3,70 meter, een springplank en een watertemperatuur van 26,5 graden;
- een doelgroepenbad van 24,1 x 10 meter met een gedeeltelijk beweegbare bodem (11 x 10 meter, klep: 3,0 meter), een maximale diepte van 1,40 meter (1,20 meter ter plaatse van de beweegbare bodem) en een watertemperatuur van 31 graden;
- een whirlpool;
- een zonnebank;
- een tribune voor 150 personen;
- een horecavoorziening (exploitatie door derden, los van zwembad exploitatie);
- een verenigingsruimte, die door HZC De Robben wordt gehuurd.

Met dit voorzieningenaanbod is het bad prima geschikt voor banen zwemmen, doelgroepactiviteiten, les zwemmen en gebruik door scholen, verenigingen en andere organisaties. Omdat het bad nauwelijks specifieke recreatieve voorzieningen biedt, richt het zich minder op het vrij zwemmen en familiezwemmen dan zwembaden die wel over die faciliteiten beschikken.

Afbeelding 1, Bassins huidige situatie

2.1.2 Activiteiten

In het bad vinden de volgende activiteiten plaats:

- recreatief zwemmen:
 - banen zwemmen;
 - vrij zwemmen;
 - familiezwemmen;

¹ Het oorspronkelijke bassin was 18 meter breed. In 2006/2007 heeft een renovatie plaats gevonden, waarbij in het bassin langswanden zijn geplaatst om de afroming (wettelijke eis) te realiseren. Hierbij is de breedte tot 16,5 meter beperkt.

- doelgroepactiviteiten:
 - aquarobics;
 - aquajoggen;
 - aquavaria;
 - aquabootcamp;
 - aquafit;
 - aquatherapie;
 - aqua9maanden;
- les zwemmen:
 - ABC-zwemmen;
 - baby- en peuterzwemmen;
 - zwemvaardigheid 1/2/3;
 - snorkelen 1/2/3;
 - survival 1/2/3;
 - zwemles voor volwassenen.

Daarnaast wordt het bad structureel door verschillende onderwijsinstellingen gebruikt, te weten:

- Gooise Praktijkschool;
- St. Aloysius College;
- Groot Goylant;
- Alberdingk Thijm College;
- de Klimopschool;
- ROC van Amsterdam / MBO College Hilversum.

Tevens zijn er verschillende verenigingen en andere organisaties die het bad structureel huren:

- HZC De Robben (waterpolo, ABC-zwemmen en trimzwemmen);
- ZV Torpedo Hilversum (wedstrijdzwemmen);
- OSVH (onderwatersport: duiken, snorkelen, conditietraining, onderwaterhockey, onderwaterrugby);
- TVH (triathlon);
- KNZB (regionale wedstrijden);
- GGZ Rembrandthof;
- Ministerie van Defensie;
- Brandweer Hilversum;
- Nike.

2.2 Concurrentie

De aanwezigheid van zwemvoorzieningen in en om Hilversum heeft invloed op het huidige bezoekpotentieel van De Lieberg, alsmede dat van een toekomstig nieuw zwembad in Hilversum. Bijlage 1 toont de zwemvoorzieningen, die vanaf De Lieberg binnen 20 minuten en 20 kilometer met de auto kunnen worden bereikt. Onderzoek van Synarchis wijst uit, dat het overgrote deel van de zwembadbezoekers maximaal 15 minuten onderweg wil zijn, behalve voor zwemvoorzieningen met zeer bijzondere en grootschalige faciliteiten.

Uit het overzicht blijkt dat de dichtstbijzijnde overdekte, openbare zwembaden gelegen zijn in Bussum, Baarn en Laren. Die drie baden beschikken elk over meer recreatieve faciliteiten dan De Lieberg. Daarnaast zijn er in en om Hilversum vele kleinschalige instructiebaden bij zorginstellingen, private sportcentra en zwemscholen aanwezig. In de baden van Sherpa en Amerpoort worden door diverse zwemscholen zwemlessen aangeboden. Dat geldt niet voor zwembad Heideheuvel dat, voor zover bekend, uitsluitend door cliënten van de zorginstelling wordt gebruikt. Ook in de baden van de private sportcentra en de zwemscholen worden vooral zwemlessen – en soms doelgroepactiviteiten – aangeboden.

De aanwezigheid van Bosbad De Vuursche in Baarn en Sijsjesberg in Huizen is voor De Lieberg minder van belang. De Lieberg beschikt immers niet over onoverdekt zwemwater beschikt en de openluchtbaden zijn – anders dan De Lieberg – grotendeels

op vrij zwemmen gericht. Datzelfde geldt overigens voor oppervlaktewater in de vorm van recreatieplassen en ander natuurzwemwater.

Voor een deel van de inwoners van de gemeente Hilversum is De Lieberg niet het dichtstbijzijnde en snelst bereikbare openbare (overdekte) zwembad. Dat geldt vooral voor de inwoners van de Hilversumse Meent, voor wie De Zandzee 'om de hoek' ligt. Daar staat tegenover, dat De Lieberg wel het dichtstbijzijnde openbare overdekte zwembad is voor een deel van de inwoners van de gemeente Wijdmeren. Op basis daarvan wordt het primaire verzorgingsgebied van De Lieberg op circa 90.000 inwoners geraamd. Daarbij dient wel te worden opgemerkt, dat het bad vooral op het gebied van de zwemlessen aanzienlijke concurrentie van private aanbieders ondervindt en op recreatief gebied duidelijk minder te bieden heeft dan verschillende baden in de omgeving.

2.3 Bezoek, bezetting en animo

De volgende tabel toont het aantal bezoeken van De Lieberg in de afgelopen jaren. Daarbij moeten twee opmerkingen worden gemaakt:

- de bezoekcijfers van verenigingen/verhuur zijn geraamd. Zoals gebruikelijk in zwembaden worden de bezoekers van die activiteiten niet geteld, omdat huurders per uur en niet per bezoeker betalen;
- de bezoekcijfers van het les zwemmen zijn de officiële cijfers van Optisport, maar op basis van het aantal geregistreerde zwemlesklanten (787) bestaat de sterke indruk, dat die cijfers niet correct zijn. Het werkelijke aantal bezoeken is waarschijnlijk circa 10.000 hoger. Daar wordt in het vervolg van dit onderzoek dan ook mee gerekend.

aantal bezoeken	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
recreatief zwemmen	16.755	14.926	15.679	16.916	18.917	20.339	20.484
les zwemmen	12.763	11.565	16.739	19.635	18.087	21.081	22.112
doelgroepen	7.518	9.689	11.130	11.642	12.141	12.850	11.430
speciaal onderwijs	3.261	2.646	2.100	623	380	350	752
verenigingen/verhuur	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000	37.000	37.000
overig	0	0	0	0	0	63	22
totaal	75.297	73.826	80.648	83.816	84.525	91.683	91.800

Tabel 1, Bezoekersaantallen De Lieberg (Bron: Optisport Hilversum B.V.)

Het gemiddelde aantal bezoeken per vierkante meter zwemwateroppervlak per jaar geeft aan, hoe goed een zwembad wordt bezet. Uitgaande van het gecorrigeerde aantal bezoeken en 653 m² zwemwater, was de bezetting in 2018 en 2019: 156 bezoeken per vierkante meter. Dat is flink lager dan het landelijk gemiddelde van circa 225 voor soortgelijke overdekte zwembaden. Ook wanneer het daadwerkelijke aantal bezoeken van De Lieberg nog wat hoger is dan nu is geraamd, verandert die conclusie niet. Het zwembad biedt derhalve veel zwemwater in relatie tot het aantal bezoeken en biedt dus ook ruimte om het aantal bezoeken te verhogen.

Een lage bezetting kan op hoofdlijnen twee oorzaken hebben:

1. het aantal bezoeken valt tegen in relatie tot het aantal inwoners van het verzorgingsgebied;
2. het zwembad biedt te veel zwemwater voor het aantal inwoners van het verzorgingsgebied.

Het animocijfer geeft weer, hoe vaak een inwoner van het verzorgingsgebied gemiddeld jaarlijks het bad bezoekt. Het laat daarmee zien, in hoeverre het zwembad in staat is om het potentiële bezoek in daadwerkelijk bezoek om te zetten. In paragraaf 2.2 wordt het verzorgingsgebied van De Lieberg op circa 90.000 inwoners geraamd. Op basis daarvan zijn in de volgende tabel de animocijfers weergegeven (inclusief correctie bij het les zwemmen) en met de landelijke cijfers voor dit soort zwembaden vergeleken.

animocijfers	2018	2019	landelijk
recreatief zwemmen	0,23	0,23	1,5 - 2,0
les zwemmen	0,35	0,36	0,5 - 0,7
doelgroepen	0,14	0,13	0,3 - 0,5
speciaal onderwijs	0,00	0,01	0,0
verenigingen/verhuur	0,41	0,41	0,6 - 0,8
overig	0,00	0,00	0,0
totaal	1,13	1,13	2,9 - 4,0

Tabel 2, Animocijfers De Lieberg

Uit de tabel blijkt dat het aantal bezoeken tegenvalt in relatie tot het aantal inwoners van het verzorgingsgebied. Dat komt vooral door het lage bezoek van recreatief zwemmen. Weliswaar beschikt De Lieberg nauwelijks over specifieke recreatieve voorzieningen en mag daarom een wat lager animocijfer worden verwacht, maar dat betekent niet dat er niet recreatief gezwommen kan worden. In de bassins die het bad wél heeft, kan men immers wel degelijk vrij zwemmen. Bovendien valt het bezoek van banen zwemmen ook onder het recreatief zwemmen en daarvoor is De Lieberg prima geschikt.

Het bezoek van les zwemmen, doelgroepen en verenigingen/verhuur is ook lager dan de landelijke cijfers. Wat betreft het les zwemmen vormt de concurrentie van met name zwemscholen en andere private zwemlesaanbieders een gedeeltelijke verklaring.

Factoren die in algemene zin een negatieve invloed op het bezoek van De Lieberg hebben, zijn de niet optimale uitstraling, zichtbaarheid, ligging en bereikbaarheid (inclusief parkeervoorzieningen) van het zwembad. Een onderzoek naar andere mogelijke oorzaken, zoals de klantvriendelijkheid en deskundigheid van het personeel, de hygiëne, de hoogte van de tarieven en sociaal-economische en sociaal-culturele kenmerken van de bevolking, valt buiten het bestek van dit onderzoek.

Kortom: het lage aantal bezoeken per vierkante meter zwemwater wordt door een laag animocijfer en niet door een te ruim zwemwateraanbod veroorzaakt. Sterker nog: De Lieberg biedt juist relatief weinig zwemwater voor het aantal inwoners van het verzorgingsgebied. Als het bad een bezoek, overeenkomstig een animocijfer van 3,45 (landelijk gemiddelde) zou hebben, past dat namelijk niet volledig in het bad². Dat betekent dat het puur op basis van de beschikbare capaciteit, die gezien in verhouding tot het aantal inwoners beperkt is, vrij eenvoudig zou moeten zijn om een hoge bezetting te realiseren. Dit gebeurt echter niet: het huidige bad biedt nog voldoende ruimte voor uitbreiding van het aantal bezoeken, ook al is het voor Hilversum aan de kleine kant.

2.4 Openstelling

Uit het reguliere weekrooster blijkt, dat op de doordeweekse dagen vooral het wedstrijdbad gedurende een groot deel van de dag wordt gebruikt. Dat geldt zeker vanaf de namiddag, maar ook in de ochtenduren en de vroege middag is het bad veelal in gebruik voor banen zwemmen, doelgroepactiviteiten, of zwemmen door scholen en andere huurders. De ruimte voor extra activiteiten in het bad bevindt zich met name 's ochtends, in de vroege middag en de latere avond. In het doelgroepenbad is duidelijk meer ruimte voor extra activiteiten aanwezig, zij het ook daar voornamelijk op de minder populaire momenten.

Dit betekent niet dat het slechts in beperkte mate mogelijk is om het aantal bezoeken te verhogen. De bezetting van het bad is immers laag. Dat heeft te maken met het feit, dat een deel van de aangeboden uren minder goed wordt bezocht. Met andere woorden: binnen de bestaande uren is ruimte voor extra bezoek. Zo is het gemiddelde aantal recreatieve bezoeken per uur ongeveer 25, terwijl het landelijke cijfer voor dit soort baden 30 is. Het gemiddelde doelgroepenbezoek per uur is 15, terwijl het landelijke cijfer 20 is. Mogelijk is ook binnen de zwemlesgroepjes nog ruimte voor extra bezoek, maar bij gebrek aan exacte bezoekcijfers kan dat niet worden vastgesteld. Binnen de verenigingsuren is volgens sommige verenigingen waarmee in het kader van dit onderzoek is gesproken nog enige ruimte voor extra bezoek aanwezig.

² De bezetting is dan namelijk 475 bezoeken per vierkante meter zwemwater en dat is niet realistisch, want dan zitten de bezoekers 'als haringen in een ton'.

Het feit dat de bezetting van het bad laag is, er nog enige ruimte beschikbaar is voor extra activiteiten en er tijdens de bestaande uren ruimte is voor extra bezoek, betekent niet dat er geen knelpunten zijn. Zoals in de meeste overdekte zwembaden het geval is, ligt de piek van het gebruik namelijk in de namiddag en de avond. De exploitant wil dan activiteiten aanbieden, terwijl de verenigingen ook het bad willen gebruiken. In de huidige situatie wordt het wedstrijdbad op alle werkdagen, behalve de woensdag, vanaf 18.00 uur uitsluitend door verenigingen gebruikt. Zij geven echter aan behoefte te hebben aan uitbreiding van die uren. Volgens het rooster is die ruimte in beperkte mate aanwezig: op sommige avonden is namelijk geen sprake van aaneensluitend gebruik. Ook wordt het wedstrijdbad op de meeste avonden na 21.30 of 22.00 uur niet meer gebruikt. Dat is aan de vroege kant, want in andere zwembaden gebeurt dat wel.

3. Richting de toekomst

3.1 Oud en nieuw

Het huidige bezoek van De Lieberg vormt een indicatie van de toekomstige behoefte, maar geeft daarvan zeker geen compleet beeld. In de huidige situatie is immers onder andere sprake van een minder goede uitstraling, zichtbaarheid, ligging en bereikbaarheid (inclusief ontbrekende parkeervoorzieningen). Bij nieuwbouw op het Arenapark kunnen deze negatieve factoren worden weggenomen en dat is ook het uitgangspunt in dit onderzoek. Tevens kan de exploitant met een nieuw, modern bad de concurrentie met de omliggende zwemvoorzieningen beter aangaan en dus meer bezoek trekken.

3.2 Trends en ontwikkelingen

Ook wanneer niet van een oud naar een nieuw zwembad wordt 'overgestapt', zijn er factoren die ervoor zorgen dat de toekomstige zwembehoefte niet gelijk is aan die van vandaag.

3.2.1 Demografie

De volgende tabel toont een samenvatting van de demografische prognose, zoals weergegeven in bijlage 2. Daaruit blijkt dat het aantal inwoners van de gemeente Hilversum in de komende 20 jaar naar verwachting met circa 5.800 toeneemt. Die stijging doet zich echter niet gelijkmatig over alle leeftijdsgroepen voor. Het aantal inwoners in alle leeftijdsgroepen tot 20 jaar groeit, terwijl bij alle leeftijdsgroepen van 20 tot 65 jaar sprake is van een afname, dan wel een vrijwel gelijkblijvende omvang. Daarentegen neemt het aantal 65-plussers sterk toe.

jaar	2020	2025	2030	2035	2040	toename
totaal	90,8	93,2	94,7	95,8	96,6	6%
0 tot 20 jaar	20,6	21,2	22,0	22,5	23,1	12%
20 tot 65 jaar	53,0	53,2	52,2	50,8	49,7	-6%
65 jaar of ouder	17,2	18,8	20,6	22,5	23,7	38%

Tabel 3, Demografische ontwikkeling Gemeente Hilversum (Bron: CBS) – cijfers in duizendtallen

Naast de demografische veranderingen zijn er enkele landelijke trends, die ook invloed op de toekomstige zwembehoefte kunnen hebben:

- de aandacht voor gezond leven en bewegen blijft toenemen. Dat betekent een positieve stimulans voor sportbeoefening in het algemeen. Vooral 55-plussers blijken aanzienlijk vaker deel te nemen aan sportieve activiteiten dan in het verleden. Gezien de demografische ontwikkeling in de gemeente Hilversum biedt dit kansen voor de zwembaden;
- individualisering, diversiteit en nieuwe vormen van communicatie zorgen ervoor dat maatschappelijke verbanden losser worden. Dat betekent dat sportactiviteiten steeds meer in ongeorganiseerd verband plaatsvinden. Uit cijfers van NOC*NSF blijkt, dat het aantal leden van alle sportbonden samen in de periode 2013 – 2018 met circa 2% is gedaald. Daar staat tegenover, dat de totale sportdeelname al enige tijd vrij stabiel is. Dat betekent dat het aandeel van de ongeorganiseerde sport toeneemt. Als sportaccommodaties hierop weten in te spelen, biedt dat een kans voor ze. Een activiteit als banen zwemmen is een voorbeeld van zwemmen in ongeorganiseerd verband;
- ondanks – of wellicht dankzij – de individualisering en soortgelijke ontwikkelingen is er nog steeds behoefte aan ontmoeting en sociale verbondenheid. Zwembaden spelen hier soms op in door een plek te zijn waar men niet alleen kan sporten, maar ook ontmoeten;
- in het verleden heeft menig gemeente fors in recreatieve zwembaden geïnvesteerd. Sinds de eeuwwisseling heeft echter een verschuiving van recreatief zwemmen naar begeleide activiteiten plaatsgevonden. Dat geldt zowel voor het bezoek aan zwembaden, als voor het karakter van nieuwgebouwde baden. Hierbij hebben demografische ontwikkelingen, gewinning aan recreatieve zwemvoorzieningen en uitbreiding van andersoortige recreatieve voorzieningen een rol gespeeld;
- aquasporten, seniorenactiviteiten en therapeutische doelgroepactiviteiten zijn in de afgelopen jaren in Nederland populair geweest en zullen dat in de komende jaren ook blijven. Kritische succesfactoren voor een aantrekkelijk aanbod zijn in algemene zin: een hoge kwaliteit van de instructeurs, een goede hygiëne en dat de activiteiten niet alleen een sportieve, maar ook een sociale functie hebben;

- les zwemmen blijft een kerntaak van zwembaden, maar ook hieraan stellen bezoekers steeds hogere eisen. Dat betreft vooral de kwaliteit van de instructeurs en de communicatie;
- het totale aantal leden van de KNZB is tussen 2013 en 2018 met 13% gegroeid, zo blijkt uit cijfers van NOC*NSF. De verschillen in de ledenontwikkeling van individuele verenigingen zijn echter groot. In de tijdens het onderzoek met de Hilversumse verenigingen gevoerde gesprekken blijkt, dat zij het aantal te huren uren graag willen uitbreiden. Op dit moment kunnen zij naar eigen zeggen niet alle gewenste uren huren.

3.2.2 Concurrentie

Voor zover bekend zijn er in de omliggende gemeenten geen concrete plannen voor nieuwbouw en/of sluiting van een zwembad. Wel zijn of worden er verschillende onderzoeken uitgevoerd, maar dat heeft nog niet tot besluiten geleid waarmee in het kader van dit onderzoek rekening dient te worden gehouden.

3.2.3 Invloed op zwembehoefte

De demografische en andere trends en ontwikkelingen hebben samen een sterke positieve invloed op de behoefte aan doelgroepactiviteiten en een beperkte positieve invloed op de behoefte aan banen zwemmen, vrij zwemmen, les zwemmen en zwemmen door scholen en verenigingen.

3.3 Gemeentelijk beleid

De nota Sport en bewegen vermeldt de volgende Hilversumse sportmissie: "In Hilversum zijn er veel mogelijkheden tot sporten en bewegen, zowel in het stedelijke gebied als in het buitengebied. Iedere Hilversummer beweegt en sport naar eigen vermogen. De eigen buurt of wijk biedt daartoe gelegenheid, naast de diverse sportaccommodaties. Om dit te bereiken werken gemeente Hilversum, sportverenigingen, maatschappelijke organisaties en individuele burgers samen." De gemeente heeft de volgende doelstellingen benoemd:

- sportverenigingen:
 - het sportaanbod is veilig, gevarieerd en van goede kwaliteit;
 - sportverenigingen zijn vitaal;
- sportaccommodaties:
 - het sportaanbod is duurzaam;
 - een sportinvesteringsfonds vormt een meerwaarde;
 - uitbesteding van het beheer en de exploitatie van diverse sportaccommodaties is een goede optie;
- sportbevordering:
 - sportverenigingen en anderen organiseren verbindende sport- en beweegactiviteiten;
 - ondersteuning van doelgroepen;
 - gemeente stimuleert samenwerking, kennisdeling en verbinding;
 - over de grenzen heen met de Gooische Spelen;
 - sportevenementen worden georganiseerd;
- spelen, bewegen en recreatie:
 - spelen, sporten en bewegen krijgt de ruimte.

De gemeente heeft geen ambities met betrekking tot topsport geformuleerd en realiseert daarom ook geen topsportvoorzieningen. Dat blijkt ook uit het feit, dat het thema topsport geen onderdeel van het Lokaal Sportakkoord is.

3.4 Resultaten gesprekken

In een eerder stadium – eind 2018 en begin 2019 – hebben diverse besprekingen met de verenigingen plaatsgevonden. De verslagen daarvan zijn in het onderzoek meegenomen. Daarnaast zijn in het kader van dit onderzoek gesprekken gevoerd met:

- HZC De Robben (circa 300 leden);
- ZV Torpedo Hilversum (circa 100 leden);
- OSVH (circa 75 leden);
- Optisport Hilversum B.V.

Naast de al in paragraaf 3.1 vermelde minder goede uitstraling, zichtbaarheid, ligging en bereikbaarheid (inclusief ontbrekende parkeervoorzieningen) van het huidige bad, zijn daarin verschillende wensen voor het nieuwe bad geuit (zie bijlage 3). Op basis daarvan zijn de belangrijkste aandachtspunten voor het nieuwe bad kort samengevat:

- meerdere bassins met verschillende afmetingen, watertemperaturen en diepten;
- de aanwezigheid van een horecaruimte;
- goede faciliteiten voor de verenigingen, zowel in wateroppervlakte/-diepte als in overige ruimtes;
- aandacht voor inrichting en logistiek;
- moderne technische voorzieningen.

3.5 Referentiebezoeken

Op basis van de wensen, ter inspiratie en om van de ervaringen van elders te leren, zijn verschillende geheel of gedeeltelijk vergelijkbare zwembaden bezocht. Dat heeft de volgende voor het nieuwe bad relevante inzichten opgeleverd:

Jaap van der Krolbad (Nijkerk)

Opvallend is de toegepaste springkuil in het wedstrijdbad in combinatie met de beweegbare bodem. Een ander opvallend aspect is de toevoeging van een whirlpool, een glijbaan, een peuterbad én een directe relatie met een buitenspeeltuin. De exploitant (Optisport) is dezelfde als thans in Hilversum en is enthousiast over het voorzieningenniveau en de mogelijkheden in Nijkerk.

Zwembad Brandenburg (Bilthoven)

Opvallend hier is de sobere doch doelmatige zetting, waarbij de multifunctionaliteit is gewaarborgd door het systeem met twee watertemperaturen. Het is een echt verenigingsbad, waarbij toch nog doelgroepenactiviteiten en les zwemmen kunnen worden gegeven. De exploitant (SRO) is tevreden over de configuratie en de relatief lage beheerkosten.

Zwembad Aquarijn (Alphen aan den Rijn)

Het bad meet (35 x 25 meter) en kan door middel van een keerwand in een wedstrijdbad van 25 meter en een doelgroepenbad worden gesplitst. Een nadeel is de watertemperatuur (één temperatuur, minder wenselijk voor les zwemmen en doelgroepenactiviteiten). Het zwembad en de exploitant (De Thermen2) zijn vooral gericht op verenigingen en zwemlessen. Recreatiezwemmen en doelgroepen worden meer gefaciliteerd in het andere zwembad in Alphen aan den Rijn (De Hoorn), welke eveneens door De Thermen2 wordt geëxploiteerd.

Zwembad De Kuil (Bodegraven)

In Bodegraven is medio juli 2020 een nieuwe zwemaccommodatie geopend, welke per 31 augustus in gebruik is genomen. Deze accommodatie wordt ook door Optisport geëxploiteerd en de grootste badwaterhuurder is BZ&PC. Die vereniging speelt in de heren- en dameswaterpolocompetitie in de 1^e klasse. Het bad bestaat uit een wedstrijdbad van 25 x 15,4 meter met beweegbare bodem (10 x 15,4 meter), een doelgroepenbad van 25 x 12,5 meter met een duo-bodem en een meebeweegbare hellingbaan, alsmede een peuterbad van 90 m² met enkele speelelementen. Het bad is ook voorzien van een buitenaccommodatie met een bad van 25 x 21 meter met springkuil.

Ondanks de hoge klasse waarin zowel het dames- als het herenteam (waterpolo) speelt en mogelijke promotiekansen is bewust voor een wedstrijdbad met een lengte van 25 meter gekozen. Een langer bassin had geen toegevoegde waarde voor de 10 tot 20 competitiewedstrijden op jaarbasis tegenover het ongemak voor bijvoorbeeld de wedstrijdzwemmers.

3.6 Bouwstenen voor scenario's

3.6.1 Type zwemwater

Op basis van de analyse in hoofdstuk 2 en het voorgaande in hoofdstuk 3 is de conclusie, dat de huidige 'soorten' zwemwater ook in een nieuw bad dienen terug te keren. Daarbij gaat het om zwemwater, dat qua omvang, diepte en temperatuur geschikt is voor recreatief zwemmen, doelgroepactiviteiten, les zwemmen en gebruik door verenigingen en andere huurders.

Het nieuwe zwembad hoeft niet over specifiek recreatief zwemwater – gericht op vrij zwemmen – te beschikken. Daarbij gaat het concreet om een recreatiebad en bijbehorende recreatieve faciliteiten als een glijbaan en een wildwaterkreek. Dat past immers niet bij de in hoofdstuk 1 vermelde kaders, die de gemeenteraad heeft vastgesteld. Dat geldt zowel voor overdekt als voor onoverdekt recreatief zwemwater. In de omgeving van Hilversum zijn diverse zwembaden aanwezig, die dergelijk zwemwater wel aanbieden.

3.6.2 Toekomstige zwembehoefte

Op basis van al het voorgaande in deze rapportage kan de toekomstige zwembehoefte worden geraamd. Dat gebeurt per type activiteit:

- recreatief zwemmen: deze activiteit bestaat grofweg uit vrij zwemmen (ook weleens 'pretzwemmen' genoemd) en banen zwemmen. Onder meer door de groei van de bevolking in de relevante leeftijdsgroepen en de realisatie van een nieuw, modern zwembad met een goede uitstraling, zichtbaarheid, ligging en bereikbaarheid, neemt de behoefte aan zwemwater voor beide soorten recreatief zwemmen toe. Het is echter niet reëel om te verwachten, dat een animocijfer van minstens 1,5 (landelijk cijfer, zie paragraaf 2.3) kan worden gerealiseerd. Het nieuwe bad zal immers niet beschikken over een specifiek recreatiebad en bijbehorende recreatieve faciliteiten, die voor het vrij zwemmen van belang zijn. Bovendien zijn in de directe omgeving van Hilversum meerdere baden aanwezig, die wel een dergelijk voorzieningenaanbod hebben. Wat dat betreft wordt de behoefte al ingevuld;
- les zwemmen: grotendeels om dezelfde redenen als bij het recreatief zwemmen wordt voor het les zwemmen van een toename van de behoefte uitgegaan. Een verbetering van de functionaliteit van het zwembad draagt daar ook aan bij. Met het oog op de sterke concurrentie blijft het animocijfer desondanks net wat aan de lage kant ten opzichte van de landelijke cijfers;
- doelgroepen: voor de doelgroep activiteiten wordt van een relatief sterke toename van de behoefte uitgegaan (+92% ten opzichte van 2019). De zeer sterke toename van het aantal 65-plussers speelt daarbij een belangrijke rol, net als de voor het recreatief zwemmen en les zwemmen vermelde relevante factoren. Door de stijging van de behoefte komt het animocijfer dicht in de buurt van de landelijke waarden;
- speciaal onderwijs: op basis van de analyse is van een gelijkblijvend animocijfer uitgegaan. Door de toename van de bevolking in de relevante leeftijden mag op een zeer beperkte toename van het bezoek worden gerekend;
- verenigingen/verhuur: gezien de ambities van de verenigingen, de groei van de bevolking en de andere reeds vermelde relevante factoren wordt een toename van de behoefte verwacht. Door de stijging van de behoefte komt het animocijfer dicht in de buurt van de landelijke waarden;
- overig: dit zeer geringe bezoek in 2019 is in de overige cijfers opgenomen.

De volgende tabel toont de toekomstige zwembehoefte en geeft ook de bezoek- en animocijfers van 2019 weer, waarbij voor het les zwemmen wederom de eerder vermelde correctie is uitgevoerd. Uit de tabel blijkt dat er ten opzichte van de cijfers van 2019 een sterke toename van de behoefte wordt verwacht. Datzelfde geldt voor het animocijfer. Desondanks blijft het totale animocijfer duidelijk achter bij de landelijke waarden (2,9 – 4,0). Dit komt vooral, maar niet uitsluitend, door het lage recreatieve animocijfer. Op basis van de analyse is het echter niet reëel om een nog sterkere stijging van de behoefte te verwachten, laat staan dat een animocijfer van 2,9 (circa 275.000 bezoeken) kan worden bereikt.

	toekomst		2019	
	bezoek	animo	bezoek	animo
recreatief zwemmen	36.000	0,38	20.484	0,23
les zwemmen	46.000	0,48	32.112	0,36
doelgroepen	22.000	0,23	11.430	0,13
speciaal onderwijs	1.000	0,01	752	0,01
verenigingen/verhuur	47.000	0,49	37.000	0,41
overig	0	0,00	22	0,00
totaal	152.000	1,60	101.800	1,13

Tabel 4, Toekomstige zwembehoefte

3.6.3 Benodigd zwemwateraanbod

Op basis van de toekomstige zwembehoefte van 152.000 bezoeken en een bezetting rond het landelijk gemiddelde van 225 bezoeken per vierkante meter zwemwateroppervlak is grofweg 650 tot 700 m² zwemwater nodig. Zoals eerder is aangegeven, dient de totale hoeveelheid over verschillende 'typen' zwemwater te worden verdeeld. Daarbij gaat het concreet om 'wedstrijdbadwater' en 'doelgroepenbadwater'. Ter verduidelijking: dit zwemwater is niet alleen geschikt voor zwemwedstrijden respectievelijk doelgroepactiviteiten, maar kan samen voor alle onderscheiden zwemactiviteiten worden gebruikt. Dat betekent dat in elk toekomstscenario beide typen badwater dienen te worden opgenomen. Zoals in hoofdstuk 4 zal blijken, kan daarbij worden gevarieerd naar onder meer de omvang van beide en de wijze waarop ze in de zwemzaal worden ondergebracht. Dat zorgt er ook voor dat in elk scenario andere accenten worden gelegd.

3.6.4 Faciliteiten

Naast een wedstrijdbad en een doelgroepenbad bevat elk scenario in elk geval de volgende aanvullende faciliteiten:

- een tribune bij het wedstrijdbad (250 toeschouwers);
- een horecavoorziening, al dan niet voor meerdere functies op het Arenapark;
- een verenigingsruimte, die niet over een zelfstandige horecavoorziening beschikt, maar eventueel wel met de horecavoorziening kan worden gecombineerd;
- specifieke voorzieningen ten behoeve van de volledige toegankelijkheid van de accommodatie voor minder-validen, waaronder één meebewegende hellingbaan bij een bassin;
- voldoende kleedruimte;
- voldoende bergruimte voor de exploitant en de verenigingen;
- voldoende kantoor- en personeelsruimte.

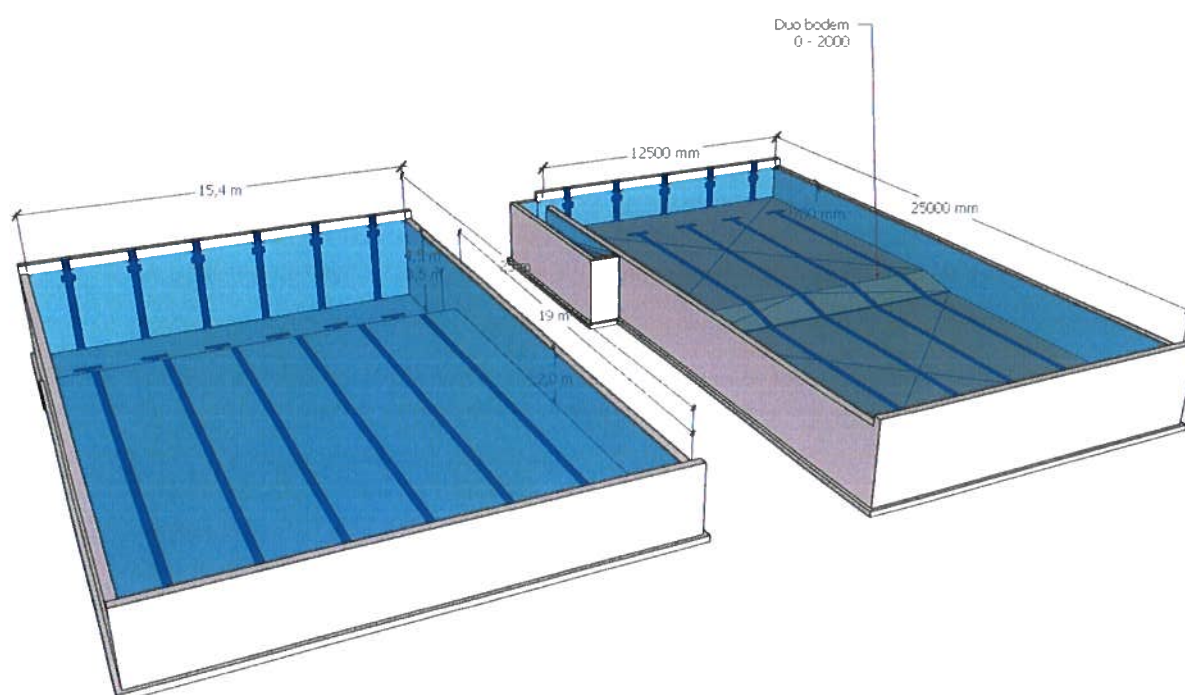
Ten behoeve van een optimaal gebruik van het zwemwater wordt verder in alle scenario's van minstens één beweegbare bodem uitgegaan. Dat maakt het zwemwater immers beter geschikt voor verschillende activiteiten en zorgt voor een grotere mate van flexibiliteit voor de exploitant.

4. Scenario's

4.1 Scenario 1

Scenario 1 is op het *huidige* aanbod van De Lieberg gebaseerd. Daarbij is het uitgangspunt de geraamde toekomstige zwembad-behoefte en een bij die behoefte passend aantal vierkante meters zwembadwater (zie de toelichting in 3.6.3). Dat leidt tot een zwembadoppervlak, dat niet veel van het huidige afwijkt: het wedstrijdbad wordt iets minder breed, maar behoudt zes banen en het doelgroepenbad wordt iets langer en een baan breder gemaakt. Concreet biedt scenario 1 de volgende bassins:

- een wedstrijdbad van 25 x 15,4 meter (zes banen) met een vlakke vloer van 15,4 x 19 meter (2,0 meter diep) en een diep gedeelte van 15,4 x 4,5 meter (3,5 meter diep) met daartussen een schuin vlak van 15,4 x 1,5 meter;
- een doelgroepenbad van 25 x 12,5 meter met een volledig beweegbare bodem (duo-bodem) en een maximale diepte van 2,0 meter.

Afbeelding 2, Bassins (schematisch) scenario 1

Met deze twee bassins wordt een kleine 700 m² badwater gecreëerd (697,5 m²) en is het zwembad geschikt voor recreatief zwemmen (vrij zwemmen en banen zwemmen), les zwemmen, doelgroepactiviteiten en gebruik door het speciaal onderwijs, verenigingen en andere huurders. Het brengt wel een aantal beperkingen met zich mee, waardoor het naar verwachting niet het volledige in 3.6.2 geraamde aantal bezoeken (zwembadbehoefte) zal realiseren. Net als in de huidige situatie is er wellicht qua bezetting voldoende zwembadwater beschikbaar, maar blijven er knelpunten bestaan met betrekking tot het gebruik van het wedstrijdbad in met name de vroege avonden. De capaciteit van het wedstrijdbad wordt immers niet uitgebreid. Dat heeft vooral consequenties voor het bezoek van verenigingen/verhuur en banen zwemmen.

Daarnaast is het wedstrijdbad niet voor alle verenigingsactiviteiten geschikt:

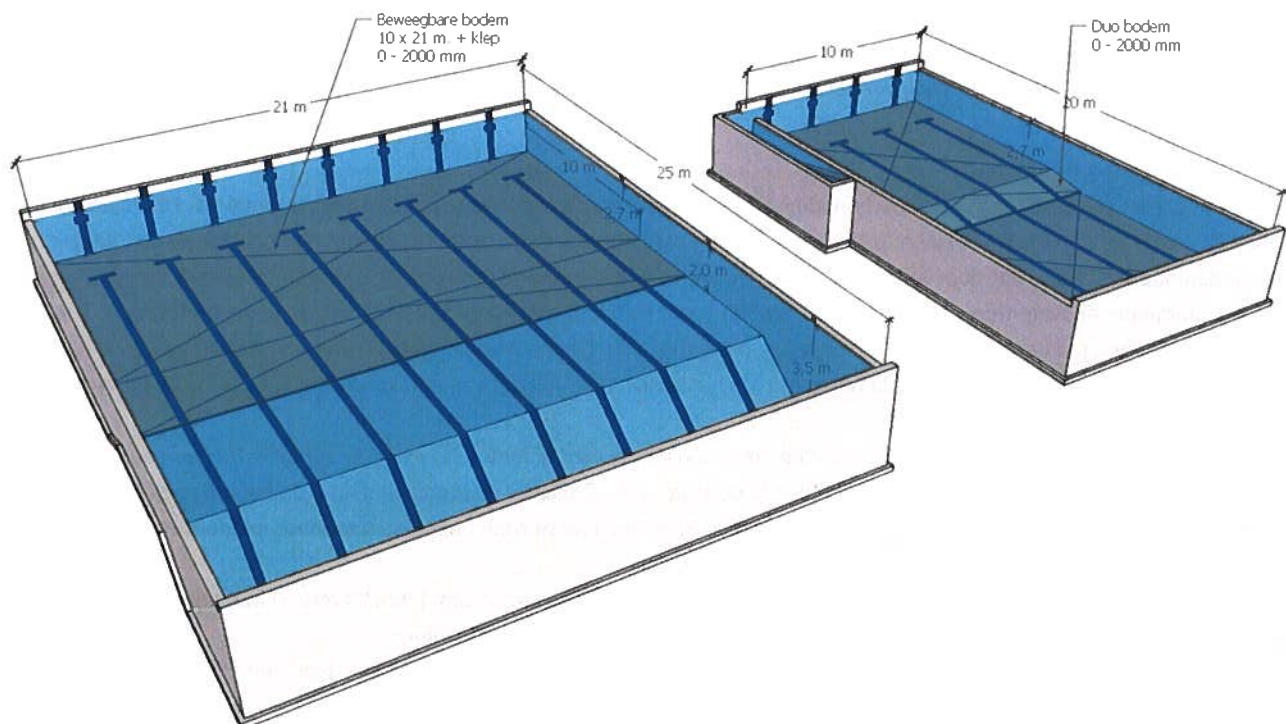
- waterpolo: het bad is qua afmetingen geschikt voor waterpolo op het huidige niveau van het eerste team van De Robben (2^e klasse). Bij promotie naar de 1^e klasse heeft de KNZB echter een voorkeur voor een bad van 25 x 21 meter. Pas bij promotie naar de Eredivisie is een bad van 33 x 20,4 meter en bij voorkeur 35 x 21 meter nodig. Scenario 1 biedt De Robben dus niet de mogelijkheid om al haar ambities te realiseren;
- onderwatersport: het bad beschikt over een gedeelte met een diepte van 3,5 meter ten behoeve van duikopleidingen en onderwaterrugby (training) en een groot vlak veld voor onderwaterhockey (trainingen en eigen interne competitie). Net als in de huidige situatie is het bad niet geschikt voor *wedstrijden* onderwaterhockey – welke op één centrale plaats in Nederland plaatsvinden – en ook niet voor wedstrijden onderwaterrugby (bron: NOB):

- een onderwaterhockeyveld meet minstens 21 x 12 meter, maar moet ook minimaal 300 m² groot zijn. In dit scenario zou dat het geval zijn bij een veld van 21 x 15,4 meter in de lengte van het bad, maar in dat geval wordt het diepste gedeelte heel klein (2,5 x 15,4 meter bij een schuin talud, of 4,0 x 15,4 meter bij een loodrechte overgang van waterdiepte). Dat beperkt de mogelijkheden voor duikopleidingen en dergelijke. Ook is die ruimte dan te klein voor de eventuele realisatie van een springplank om aan de veiligheidseisen te kunnen voldoen;
- een onderwaterrugbyveld meet minstens 12 x 8 meter en heeft een diepte van minstens 3,5 meter. Hiervoor is het diepe gedeelte van het wedstrijdbad te klein;
- het kan een alternatief zijn om het wedstrijdbad volledig een diepte van 3,5 meter te geven, zodat het wel geschikt is voor wedstrijden onderwaterhockey en onderwaterrugby, maar dat wijkt af van de bestaande situatie (waarop dit scenario is gebaseerd) en zorgt bovendien voor flinke extra kosten. Daar komt bij dat onderwaterrugby in Nederland geen wedstrijdsport is en de wedstrijden van onderwaterhockey in Nederland centraal worden gespeeld. Bovendien huurt de vereniging het bad momenteel voor 'slechts' 1,5 uur per week, waarvan 1,0 uur voor onderwaterhockey en -rugby. Het gebruik is dus beperkt.

4.2 Scenario 2

In de huidige situatie en in scenario 1 is sprake van capaciteitsknelpunten in het wedstrijdbad, met name op de doordeweekse (vroeg) avonden. Daarnaast zijn de gebruiksmogelijkheden van dat bassin enigszins beperkt door het ontbreken van een gedeeltelijk beweegbare bodem. Vandaar dat in dit scenario twee banen aan het wedstrijdbad worden toegevoegd (van zes naar acht banen). Daarmee kan een vereniging per uur meer banen huren, of kan ervoor worden gekozen om tijdens verenigingsuren bijvoorbeeld twee van de acht banen voor banen zwemmen te gebruiken. Ook wordt het bad van een gedeeltelijk beweegbare bodem voorzien. Ter 'compensatie' van het grotere wedstrijdbad wordt het doelgroepenbad enigszins verkleind. Concreet bestaat scenario 2 uit de volgende bassins:

- een wedstrijdbad van 25 x 21 meter (acht banen) met een gedeeltelijk beweegbare bodem (10 x 21 meter) met een maximale diepte van 2,0 meter, een springkuil van 4,5 x 21 meter (3,5 meter diep) en een vlak gedeelte van 5 x 21 meter met een diepte van 2,0 meter;
- een doelgroepenbad van 20 x 10 meter met een volledig beweegbare bodem (duo-bodem) en een maximale diepte van 2,0 meter.

Afbeelding 3, Bassins (schematisch) scenario 2

Vergeleken met scenario 1 zorgt scenario 2 voor meer capaciteit (725 m²) en gebruiksmogelijkheden. Dat geldt zeker voor het banen zwemmen, de verenigingen en het les zwemmen en in iets mindere mate voor de doelgroepactiviteiten. Ten aanzien van de verenigingsactiviteiten geldt het volgende:

- waterpolo: het wedstrijdbad is qua afmetingen geschikt voor het huidige niveau van De Robben, maar ook bij promotie van het eerste team naar de 1^e klasse is dat nog het geval. Pas bij promotie naar de Eredivisie voldoet het bad niet;
- onderwatersport: net als in scenario 1 beschikt het bad over een gedeelte met een diepte van 3,5 meter ten behoeve van duikopleidingen en dergelijke. Dat gedeelte is ook groot genoeg voor een onderwaterrugbyveld. Het is echter niet mogelijk om een onderwaterhockeyveld van de officiële afmetingen te realiseren. Zowel het gedeelte met de beweegbare bodem, als het diepe gedeelte is daarvoor te klein. Weliswaar is het bassin breed genoeg (aangenomen dat het veld in de breedte wordt aangelegd), maar de benodigde lengte van 15 meter met een horizontale bodem ontbreekt.³ Hiervoor bestaan verschillende oplossingen, maar die hebben elk hun nadelen:
 - er kan voor worden gekozen om de beweegbare bodem te vergroten tot 15 x 21 meter. Er kunnen dan wedstrijden onderwaterhockey op de beweegbare bodem worden gespeeld. Daarvoor dienen wel de nodige extra voorzieningen te worden getroffen. Los van de extra kosten (investering en onderhoud) die een grotere beweegbare bodem met zich meebrengt, zorgt dit ervoor dat het gedeelte met een diepte van 3,5 meter dan te klein wordt voor wedstrijden onderwaterrugby. Ook worden de mogelijkheden voor duikopleidingen en dergelijke wat beperkter en wordt het eventuele gebruik van een springplank, ondanks de waterdiepte, onmogelijk gemaakt.
 - een andere optie is om geen beweegbare bodem in het wedstrijdbad te plaatsen en een gedeelte van 15 x 21 meter met een diepte van 2,0 meter te maken, gevolgd door een schuin vlak van 1,5 x 21 meter en een gedeelte van 8,5 x 21 meter. In dat geval past een onderwaterhockeyveld wel in het bad (in de breedte) en blijft er ook voldoende ruimte over voor een onderwaterrugbyveld. Ook de mogelijkheden voor duikopleidingen en de eventuele realisatie van een springplank blijven intact. Hetzelfde geldt overigens, op het moment dat voor het complete bassin voor een diepte van 3,5 meter wordt gekozen. In beide gevallen is het ontbreken van een beweegbare bodem in het wedstrijdbad echter nadelig voor de functionaliteit en flexibiliteit in gebruik van dat bassin. Dat heeft dus invloed op de mogelijkheden voor de andere zwemactiviteiten (vooral doelgroepen en zwemlessen) en daarmee de bezoekcijfers.

Het voorgaande laat duidelijk het dilemma zien tussen enerzijds de wensen van OSVH met betrekking tot onderwaterhockey en -rugby (uitsluitend de wedstrijden, want trainingen zijn wel mogelijk) en anderzijds de gebruiksmogelijkheden van het wedstrijdbad ten behoeve van vrijwel alle overige zwemactiviteiten. Op basis van de afwegingen die reeds bij scenario 1 zijn vermeld (vooral het beperkte gebruik, de negatieve gevolgen voor andere zwemactiviteiten en de kosten), is in scenario 2 een keuze ten faveure van alle overige zwemactiviteiten gemaakt.

4.3 Scenario 3

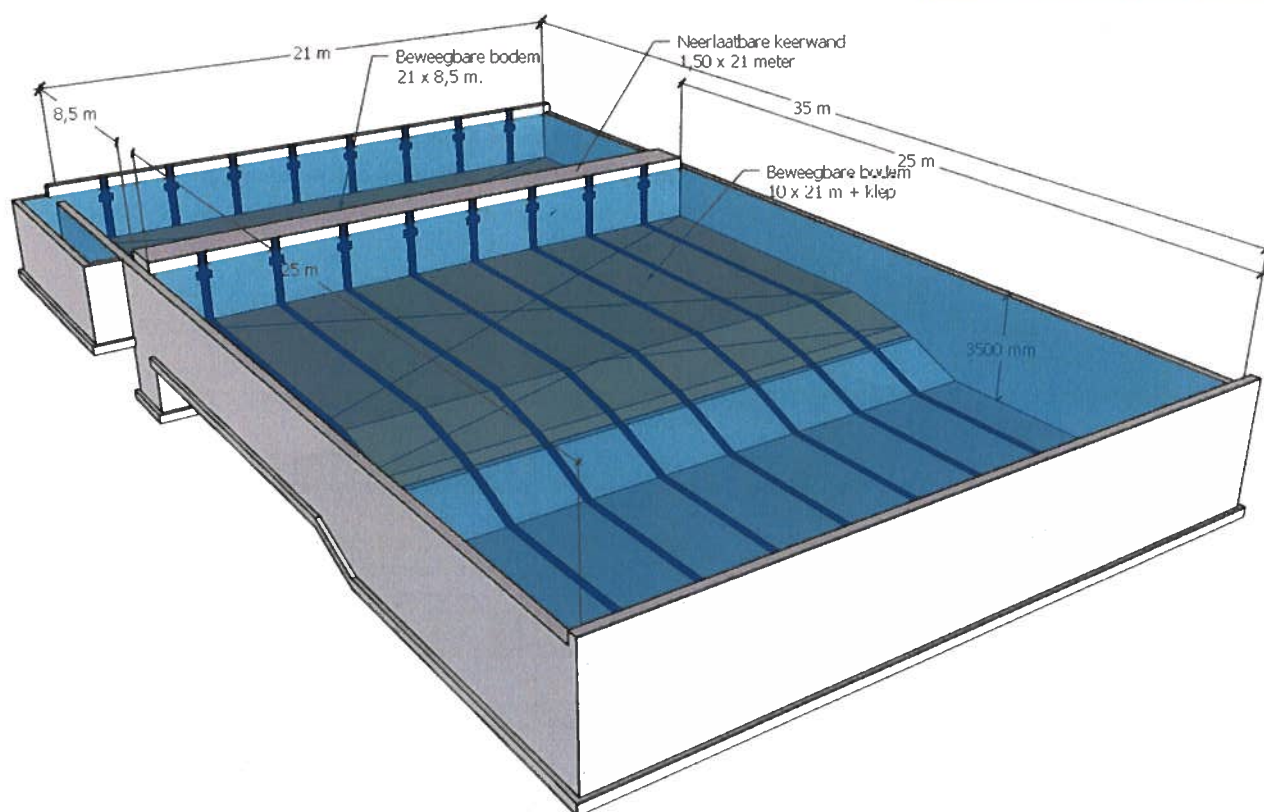
In scenario 1 en scenario 2 zijn de twee benodigde typen zwemwater over twee separate bassins verdeeld. Het is echter ook mogelijk om dat in één bassin te doen. In scenario 3 worden de bassins van scenario 2 als het ware achter elkaar 'geplakt' en dan ontstaat één bassin, dat door middel van een keerwand in twee delen kan worden verdeeld. Die delen kunnen elk hun eigen waterdiepte en watertemperatuur hebben. Met dit scenario wordt ook aangesloten bij het idee van De Robben, Torpedo en OSVH voor een theater/studio zwemconcept (zie paragraaf 4.9). Daarin wordt uitgegaan van een bassin van 25 x 30 meter (12 banen) en wordt ook de mogelijkheid benoemd om het bassin door middel van een keerwand in twee delen op te splitsen.

In scenario 3 wordt uitgegaan van een wedstrijdbad met een lengte van 35 meter. Zoals in paragraaf 4.1 is aangegeven, is een bad van 30 meter namelijk te kort voor wedstrijden in de Eredivisie. Concreet bestaat scenario 3 uit het volgende bassin:

- een wedstrijdbad van 35 x 21 meter (acht banen) dat als geheel kan worden gebruikt, maar door middel van een keerwand met een breedte van 1,5 meter⁴ ook kan worden verdeeld in:
 - een wedstrijdbad van 25 x 21 meter met een gedeeltelijk beweegbare bodem (10 x 21 meter) met een maximale diepte van 2,0 meter en een gedeelte van 10 x 21 meter met een diepte van 3,5 meter;
 - een doelgroepenbad van 8,5 x 21 meter met een volledig beweegbare bodem en een maximale diepte van 2,0 meter.

³ Een onderwaterhockeyveld heeft een diepte van minimaal 2,00 en maximaal 3,65 meter, maar moet zelf uiteraard horizontaal zijn.

⁴ Een keerwand voor wedstrijden in het 25-meterbad dient, conform de eisen van de KZNB, een breedte van 1,5 meter te hebben.

Afbeelding 4, Bassin (schematisch) scenario 3

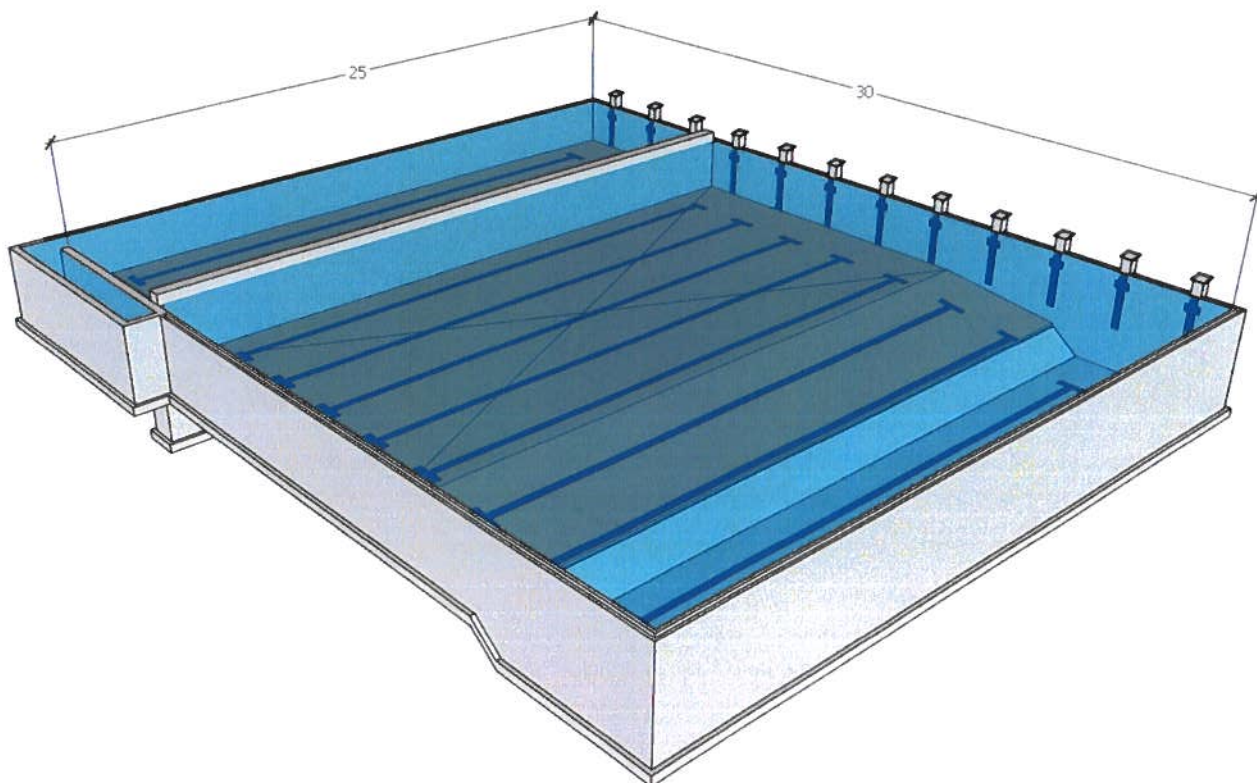
De capaciteit en gebruiksmogelijkheden van scenario 3 zijn in principe grotendeels vergelijkbaar met die in scenario 2. Er zijn echter ook verschillen tussen beide scenario's:

- er is sprake van één bassin met twee watertemperaturen. Het water in het wedstrijdbadgedeelte zal immers kouder moeten zijn (maximaal 28°C) dan in het doelgroepenbadgedeelte. Er zijn echter ook momenten waarop het bassin als geheel wordt gebruikt. Dat kan bijvoorbeeld bij waterpolowedstrijden het geval zijn. In dat geval duurt het even voordat het warmere water voldoende is afgekoeld, met het nodige energieverlies tot gevolg. Op het moment dat het bad vervolgens door middel van de keerwand weer in twee delen wordt verdeeld, moet het water in het doelgroepengedeelte weer worden opgewarmd. Dat kost wederom extra energie, leidt dus extra kosten en neemt bovendien enige tijd in beslag. Daarmee zorgt het voor beperkingen bij de inroostering van de activiteiten;
- niet alle activiteiten in een zwembad 'verdragen' zich even goed met elkaar. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om het geluidsniveau, de akoestiek en de privacy van sommige bezoekersgroepen. In scenario 1 en 2 kunnen de twee bassins eenvoudig fysiek en optisch van elkaar worden gescheiden. In scenario 3 is dat lastiger en ook dat zorgt voor beperkingen bij de inroostering;
- verenigingen en andere partijen huren graag één bassin en willen over het algemeen minder graag een bassin delen. Waar bij meerdere bassins bezoekers in separate bassins kunnen zwemmen, moet in dit scenario één bassin worden gedeeld, bijvoorbeeld: zes banen voor De Robben en vier banen voor Torpedo;
- waterpolo: het bassin als geheel is, anders dan in scenario 1 en scenario 2, geschikt voor Eredivisie-niveau (en hoger). De Robben speelt echter niet op dit niveau en in de omgeving zijn al zwembaden aanwezig die voor dat niveau geschikt zijn (in Utrecht en Amersfoort);
- onderwatersport: in tegenstelling tot in scenario 1 en 2 kan in scenario 3 een onderwaterhockeyveld worden aangelegd (in de breedte). Daarvoor moet echter wel het doelgroepengedeelte worden gebruikt en dan heeft men te maken met de richels van de neergelaten keerwand. Voor wedstrijden is dat niet toegestaan, maar voor trainingen wel. Ook voor onderwater-rugby, duikopleidingen en de eventuele realisatie van een springplank is het bad geschikt.

4.4 Scenario 4

Op verzoek van de gemeente wordt ook een scenario uitgewerkt, dat is gebaseerd op de in paragraaf 4.3 vermelde afmetingen van het bassin dat De Robben, Torpedo en OSVH in gedachten hebben. Concreet bestaat scenario 4 uit het volgende bassin:

- een wedstrijdbad van 25 x 30 meter (12 banen) dat als geheel kan worden gebruikt, maar door middel van een keerwand met een breedte van 0,5 meter⁵ ook kan worden verdeeld in:
 - een wedstrijdbad van 25 x 21 meter met een gedeeltelijk beweegbare bodem (25 x 11 meter) met een maximale diepte van 2,0 meter en een gedeelte van 25 x 5 meter met een diepte van 3,7 meter;
 - een doelgroepenbad van 25 x 8,5 meter met een volledig beweegbare bodem en een maximale diepte van 2,0 meter.

Afbeelding 5, Bassin (schematisch) scenario 4

De capaciteit en gebruiksmogelijkheden van scenario 4 zijn grotendeels vergelijkbaar met die in scenario 3. Er zijn echter ook verschillen tussen beide scenario's:

- scenario 4 biedt meer banen van 25 meter voor het banen zwemmen, mits het complete bassin daarvoor ook wordt gebruikt;
- het bassin als geheel is niet geschikt voor waterpolo op Eredivisie-niveau (en hoger);
- het bassin is geschikt voor wedstrijden onderwaterhockey, maar dat gaat ten koste van het onderwaterrugbyveld. Er kan ook voor worden gekozen om het onderwaterhockeyveld in beide 'delen' van het bassin te realiseren, maar dan geldt hetzelfde als bij scenario 3: men heeft dan te maken met de richels van de neergelaten keerwand, hetgeen voor wedstrijden niet is toegestaan.

Voorts gelden dezelfde nadelen als bij scenario 3 met betrekking tot de watertemperatuur, het niet goed samengaan van sommige activiteiten en het feit dat verenigingen en andere partijen over het algemeen minder graag een bassin met een andere huurder delen.

4.5 Stichtingskostenraming

Bijlage 4 bevat de stichtingskostenraming van de scenario's. Daarbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- alle bedragen exclusief btw en prijspeil 2020;
- grondkosten zijn niet opgenomen: het betreft onder andere de kosten voor verwerving van de grond (ongeacht de locatie), notariskosten, grondonderzoekskosten en het bouwrijp maken van de locatie;

⁵ Deze wand hoeft geen 1,5 breed te zijn, omdat hij niet als 'afzetwand' bij wedstrijden dient, zoals in scenario 3 het geval is.

- sloopkosten voor het bestaande zwembad zijn wel opgenomen (€ 180.000,-). Dit is een inschatting, waarbij de aanpassingen aan de trappenhuizen naar de bovengelige sporthal niet zijn opgenomen;
- eventuele bestaande boekwaarden zijn niet meegerekend;
- er is geen rekening gehouden met specifieke locatie gebonden aspecten, waaronder kosten ten gevolge van planschade, bodemverontreiniging, archeologie, infrastructurele ontsluitingen van het buitenterrein, kosten voor omleggen kabels en leidingen, uitbreiding water ten gevolge van de watertoets en explosieven;
- kwaliteitsniveau: basis;
- architectuurniveau: basis;
- duurzaamheidsniveau: plus (gasloos/all-electric en BENG⁶);
- kapitaalrente 2%;
- bouwkostenstijging per jaar: 3%;
- prijsinvloed als gevolg van marktwerking: 2%;
- onvoorzien: 5%;
- totale bouwtijd project: 48 maanden (30 maanden voorbereiding, aanbesteding en ontwerp, 18 maanden bouwtijd);
- projectmanagement alle fasen: 3,75% van de bouwkosten (kosten marktpartij);
- contractvorm is UAV-GC, waarbij het ontwerp (inclusief alle adviseurs daartoe) bij de uitvoerende partij ligt (Design and Build);
- legeskosten op basis van de legesverordening van de gemeente;
- promotiekosten: € 30.000,-;
- aansluitkosten € 200.000,- (inclusief koop midden spanningsstation (trafo) met externe traforuimte);
- vier groepskleedruimtes;
- 30 wisselcabines;
- vier gezinscabines;
- één doucheruimte per zwemzaal;
- kosten voor heiwerk: € 65,- per m² bruto bebouwd oppervlak.

4.6 Bezoekraming

Op basis van de toekomstige zwembehoefte (zie 3.6.2) en de mate waarin elk scenario op de wensen en behoeften van de verschillende activiteiten/gebruikers aansluit (zie paragrafen 4.1, 4.2, 4.3 en 4.4), is voor elk scenario het aantal bezoeken geraamd. De volgende tabel toont zowel de bezoek- als de animocijfers. Daaruit blijkt dat er verschillen tussen de scenario's bestaan en dat in geen van de scenario's de toekomstige zwembehoefte volledig wordt ondergebracht. Dat heeft met de karakteristieken van elk scenario te maken:

- recreatief zwemmen: in scenario 1 worden niet alle rooster technische knelpunten opgelost en blijft het wedstrijdbad zes banen houden. Dat betekent vooral voor het banen zwemmen een minder hoog bezoek dan in de andere scenario's. De extra banen in scenario 4 zorgen niet voor meer bezoek van banen zwemmen dan in scenario's 2 en 3, omdat in die scenario's de zwembehoefte (zie 3.6.2) voor die activiteit al volledig wordt geacommodeerd;
- les zwemmen: in scenario 1 ontbreekt in het wedstrijdbad een beweegbare bodem en is de zwemwatercapaciteit wat lager dan in de andere scenario's. Vandaar dat voor dat scenario van een wat lager bezoek is uitgegaan;
- doelgroepen: in scenario 1 is de zwemwatercapaciteit wat lager dan in de andere scenario's en scenario 3 en scenario 4 zorgen door het 'combinatiebassin' voor beperkingen in het gebruik voor met name doelgroepactiviteiten. Vandaar dat het bezoek in die scenario's wat lager is geraamd dan in scenario 2;
- speciaal onderwijs: op dit punt bestaat geen verschil tussen de scenario's;
- verenigingen/verhuur: in scenario 1 worden niet alle rooster technische knelpunten opgelost en blijft het wedstrijdbad zes banen houden. Dat betekent voor verenigingen en andere huurders een minder hoog bezoek dan in de andere scenario's. Daarnaast bieden scenario 3 en scenario 4 nog net wat meer mogelijkheden voor verenigingen dan scenario 2. Dat verklaart het verschil in het geraamde bezoek.

⁶ BENG: Bijna Energie Neutraal Gebouw.

	scenario 1		scenario 2		scenario 3		scenario 4	
	bezoek	animo	bezoek	animo	bezoek	animo	bezoek	animo
recreatief zwemmen	31.000	0,33	36.000	0,38	36.000	0,38	36.000	0,38
les zwemmen	44.000	0,46	46.000	0,48	46.000	0,48	46.000	0,48
doelgroepen	20.000	0,21	22.000	0,23	20.000	0,21	20.000	0,21
speciaal onderwijs	1.000	0,01	1.000	0,01	1.000	0,01	1.000	0,01
verenigingen/verhuur	40.000	0,42	45.000	0,47	47.000	0,49	47.000	0,49
totaal	136.000	1,43	150.000	1,58	150.000	1,58	150.000	1,58

Tabel 5, bezoekraming en animocijfers scenario's

Met deze bezoekcijfers is de bezetting (het gemiddelde aantal bezoeken per vierkante meter zwemwater) in de volgende tabel weergegeven. Daaruit blijkt dat de bezetting in alle scenario's duidelijk beter is dan in de huidige situatie, maar wel aan de lage kant blijft. Dat betekent dat het bad, vooral op de minder populaire uren, minder goed wordt bezocht. Dit heeft voor een deel te maken met het zoeken van een balans tussen enerzijds de bij het bezoek passende hoeveel zwemwater en anderzijds de voor het gebruik benodigde bassinafmetingen en faciliteiten. Bovendien biedt het zwembad in elk scenario ruimte voor extra bezoek. Stel dat er bijvoorbeeld in de komende jaren in Hilversum veel meer woningbouw plaatsvindt dan gedacht, dan vergroot dat het bezoekpotentieel van het bad (tenzij de woningbouw aan de noordzijde van de gemeente plaatsvindt). Bij een extra groei van het aantal inwoners met 20.000 kan op basis van de animocijfers indicatief met circa 30.000 extra zwembadbezoeken rekening worden gehouden. In elk scenario is daar nog voldoende ruimte voor aanwezig, want de bezetting blijft daarmee onder de 250 bezoeken per vierkante meter zwemwater. Bij dat cijfer is nog geen sprake van een 'vol' bad.

bezetting	scenario 1	scenario 2	scenario 3	scenario 4
totaal bezoeken	136.000	150.000	150.000	150.000
m² zwemwater	698	725	735	750
bezoek/m²	195	207	204	200

Tabel 6, Bezetting

4.7 Exploitatieraming

In bijlage 5 is voor elk scenario een exploitatieraming weergegeven. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten.

Algemeen

- De bedragen zijn exclusief btw (waar van toepassing);
- de bedragen zijn prijspeil 2020.

Baten

- Het bezoek is conform de raming in paragraaf 4.6;
- de gemiddelde omzet per bezoek is op de huidige tarieven van De Lieberg gebaseerd;
- de horecaomzet is op een gemiddelde omzet per bezoek gehanteerd, zoals die in soortgelijke zwembaden wordt gerealiseerd.

Lasten

- De personele inzet is gebaseerd op een efficiënte openstelling, gedeeltelijke sleutelverhuur, een gecombineerde inzet in de horeca en de receptie, eigen inzet voor schoonmaak en exploitatie van de horeca door de zwembadexploitant;
- de gemiddelde personeelskosten per fte zijn gebaseerd op een private cao. Er is geen rekening gehouden met de huidige personeelskosten van De Lieberg;
- de energielasten zijn gebaseerd op een accommodatie, die op het gebied van duurzaamheid aan de eisen van de huidige tijd voldoet;
- de kosten van dagelijks onderhoud zijn op een percentage van de bouwkosten gebaseerd;
- de verhouding tussen de inkoop en de verkoop van de horeca is 1:3. Dat is conform benchmarkcijfers;
- de verdere lasten zijn gebaseerd op benchmarkcijfers van soortgelijke, nieuwe zwembaden.

Eigenaarslasten

- De kosten van groot onderhoud zijn op een percentage van de bouwkosten gebaseerd;
- de kapitaallasten zijn op het gemeentelijke afschrijvingsbeleid gehanteerd, namelijk:
 - de accommodatie heeft een restwaarde van 15% van de stichtingskosten;
 - de afschrijvingstermijn is 40 jaar;
 - er is sprake van lineaire afschrijving. Om die reden toont de tabel de gemiddelde jaarlasten. Bij lineaire afschrijving nemen de jaarlasten immers elk jaar af, waardoor de kosten in het eerste jaar geen goed beeld geven van de lasten gedurende de afschrijvingstermijn;
 - de rente is 1,4%.

4.8 Mogelijke aanvullende voorzieningen

In hoofdstuk 1 is aangegeven dat de gemeenteraad eerder heeft besloten dat een nieuw zwembad niet over specifieke recreatieve faciliteiten dient te beschikken. Vandaar dat in de scenario's ook geen recreatiebad, of faciliteiten als een glijbaan of wildwaterkreek voorkomen. Desondanks is het mogelijk om een of meerdere *kleinschalige* recreatieve aanvullingen te doen, die de gebruiksmogelijkheden van het bad vergroten. In deze paragraaf worden enkele opties indicatief uitgewerkt.

4.8.1 Whirlpool

De Lieberg beschikt over een whirlpool. Dit is een recreatieve voorziening, die echter niet alleen tot meer bezoek bij het recreatief zwemmen kan leiden. Naast het vrij zwemmen en het banen zwemmen zorgt het namelijk ook voor een zekere aantrekkingskracht op (potentiële) bezoekers van de doelgroepactiviteiten. Dat geldt vooral voor de wat oudere deelnemers. In absolute cijfers is het aantal extra bezoeken beperkt, want dat wordt op circa 1.000 geraamd. Veeleer biedt een whirlpool de bestaande bezoekers wat extra mogelijkheden, dan dat het tot veel meer extra bezoeken leidt.

4.8.2 Peuterbad

In diverse zwembaden zonder grootschalig recreatief aanbod wordt ervoor gekozen om een kleinschalig peuterbad met spelelementen te bouwen. Dat maakt het voor gezinnen met heel jonge kinderen aantrekkelijker om het bad te bezoeken. Ook kan het een beperkt positief effect op het bezoek van baby- en peuterzwemmen hebben, doordat voor die groep iets extra's wordt geboden. Uitgaande van een peuterbad van circa 50 m² wordt het extra bezoek op circa 4.000 geraamd.

4.8.3 Springplank

Het huidige zwembad beschikt over een springplank, die een extra recreatief element vormt en in elk van de scenario's eenvoudig kan worden ingepast. Een springplank zorgt op zichzelf nauwelijks voor meer recreatief bezoek, maar biedt wel meer recreatieve mogelijkheden in een bad dat vooral op verenigingen, zwemlessen, doelgroepen en banen zwemmen is gericht.

4.8.4 Financieel

De volgende tabel toont de baten en lasten, waarbij de stichtingskosten als volgt zijn geraamd:

- whirlpool: [REDACTED]
- peuterbad: [REDACTED]
- springplank: [REDACTED]

	whirlpool	peuterbad	springplank
totaal exploitatiebaten	[REDACTED]		
totaal exploitatielasten			
groot onderhoud			
kapitaallasten (gemiddelde jaarlast)			
exploitatieresultaat incl. groot onderhoud en kapitaallasten			

Tabel 7, baten en lasten whirlpool, peuterbad en springplank

De extra kosten van de aanvullende voorzieningen zijn redelijk beperkt, terwijl ze elk de gebruiksmogelijkheden van het bad voor diverse bezoekersgroepen vergroten. De gemeente dient te bepalen of zij de extra kosten daarvoor over heeft.

4.9 Theater/studio zwemconcept

Zoals in paragraaf 4.3 en paragraaf 4.4 is aangegeven, hebben De Robben, Torpedo en OSVH een theater/studio zwemconcept voorgesteld. Wat betreft dat plan moet onderscheid worden gemaakt tussen de afmetingen van het bassin en het theater-/studioconcept. Qua bassinafmetingen komt het concept overeen met scenario 4 en dicht in de buurt van scenario 3.

Wat betreft de zaken die betrekking hebben op het theater-/studioconcept, zoals een professionele geluidsinstallatie, een digitaal aangestuurde lichtinstallatie, een grote video-wall, televisiecamera's, een regieruimte en in mindere mate een extra grote tribune, geldt dat die in elk scenario kunnen worden gerealiseerd. Ze staan immers los van de keuze voor een bepaalde configuratie. Sommige elementen maken ook al deel uit van het 'standaard' technisch/functioneel programma van eisen van een zwembad, zij het soms in wat eenvoudigere mate. Dat geldt uiteraard niet voor de televisiecamera's, maar in elk zwembad is bijvoorbeeld wel een (professionele) geluidsinstallatie aanwezig en steeds vaker zien we dat de verlichting onder- en boven water uitgevoerd wordt in RGBW met een separate sturing. Ook wordt tegenwoordig vaak standaard gekozen voor een LED-video scherm in plaats van een 'scorebord' waarop, naast de scores, wedstrijdtijden, realtime video beelden, videobeelden t.b.v. training, maar ook narrow casting beelden kunnen worden weergegeven. In elk scenario is ook van een tribune uitgegaan. Het is dus geen kwestie van 'alles of niets', maar van 'meer of minder'.

De verenigingen verwachten dat de extra voorzieningen een positieve invloed hebben op het bezoek van doelgroepactiviteiten, recreatief zwemmen en verenigingen/verhuur. In het eerste geval gaat het bijvoorbeeld om aquasporten, waarbij meer interactie mogelijk is door middel van beelden op de video-wall en wellicht ook andere elementen. Het valt te betwijfelen of de (potentiële) bezoekers van die activiteiten daardoor inderdaad vaker aan die activiteiten gaan deelnemen. Een groot deel van hen is (gezien de leeftijd) niet of nauwelijks op dit soort voorzieningen gericht en hecht meer waarde aan de kwaliteit van de instructeur, de hygiëne en de sociale functie. Vandaar dat het extra doelgroepenbezoek op 1.000 wordt geraamd.

Wat betreft het recreatief zwemmen kan het concept vooral een positieve invloed op het bezoek van discozwemmen en bijvoorbeeld wateryoga hebben. Daarbij moet worden vermeld, dat het beoogde zwembad veel minder op recreatie is gericht dan diverse andere baden in de omgeving. Het aantal extra bezoeken aan het vrij zwemmen zal daardoor ook beperkt zijn. In totaal wordt het extra recreatieve bezoek op 3.000 geraamd.

Tot slot gaan de verenigingen ervan uit, dat het concept voor meer verhuur zorgt. Daarbij gaat het vooral om evenementen, wedstrijden en opnames voor televisieprogramma's en instructievideo's. Voor een toekomstbestendige exploitatie is het hierbij uiteraard van belang, dat het om structurele extra verhuur gaat. Een eenmalig evenement is prima, maar zet wat betreft de langjarige exploitatie geen zoden aan de dijk. Vooralsnog is hoogst onzeker op hoeveel extra verhuur mag worden gerekend. Niet voor niets is in een eerder onderzoek van Hospitality Consultants (december 2019) van een beperkte omzetstijging voor verhuur (en ook voor de overige activiteiten) uitgegaan. Vandaar dat het extra zwembezoek van verenigingen/verhuur op 2.000 wordt geraamd. Daarbij is ook rekening gehouden met het feit dat het gebruik van het bad voor een evenement of televisieopname kan botsen met het vaste gebruik van het bad door, onder andere, de verenigingen.

De extra stichtingskosten voor het theaterconcept bedragen circa [REDACTED]. In het eerder vermelde onderzoek van Hospitality Consultants werd een bedrag genoemd van [REDACTED] welke op aangave van de verenigingen is opgevoerd. Bij het bepalen van de extra investeringen zijn zaken als camera's, montageapparatuur, inventaris/installatie regiekamer, etc. buiten beschouwing gelaten. Deze onderdelen zijn gebruikers voorzieningen, welke door de afzonderlijke gebruikers (omroep productie bedrijven, opleidingsinstituten zelf geïnvesteerd en/of geleverd moeten worden. Een vergroting van de tribune is niet voorzien (in scenario 3 en 4 is een tribune voor 250 bezoekers opgenomen).

Op basis van de gesprekken met de verenigingen hebben wij de (extra) investeringskosten zijn gebaseerd op de volgende onderdelen:

Onderdeel	Hoeveelheid	eenheid	Prijs/eh	Totaal
Verzwaren dakconstructie/hoofddraagconstructie t.b.v. belasting bij evenementen;	1.400	m²		
Netto vloer oppervlakte t.b.v. regieruimte / instructie-ruimte	30	m²		
Grotere televisieschermen / een LED-wall (meerprijs)	1	post		
Voorzieningen voor licht, geluid, camera's, zijnde infrastructuur, onderwater vensters, etc..	1	post		
Opslagen	10%			
Onvoorzien				
Totaal				

Tabel 8, stichtingskosten theaterconcept

Daarnaast moet rekening worden gehouden met het feit, dat de apparatuur in een zwembadomgeving slechts enkele jaren meegaat. Dat leidt dus tot extra kosten voor onderhoud en vervanging. Samen met de andere baten en lasten leidt dat tot het volgende financiële plaatje:

	theater/studio
totaal exploitatiebaten	
totaal exploitatielasten	
groot onderhoud	
kapitaallasten (gemiddelde jaarlast)	
exploitatieresultaat incl. groot onderhoud en kapitaallasten	

Tabel 9, baten en lasten theater- en studioconcept

Net als voor de in paragraaf 4.8 vermelde mogelijke aanvullende voorzieningen geldt voor het theater-/studioconcept, dat het de gebruiksmogelijkheden van het bad vergroot en dat het voor de gemeente tot extra kosten leidt. De gemeente dient derhalve te bepalen of zij de extra kosten daarvoor over heeft en in hoeverre het voorgestelde concept past bij datgene wat zij met een zwembad wil bereiken.

5. Vergelijking scenario's

De volgende tabel toont een kort overzicht van de scenario's. Daaruit blijkt onder andere dat de financiële verschillen tussen de scenario's vrij gering zijn: de stichtingskosten zijn redelijk vergelijkbaar en datzelfde geldt voor de totale structurele kosten. Afhankelijk van het 'gewicht' dat men aan de financiële aspecten toekent, kan dit betekenen dat een keuze tussen de scenario's vooral op de gebruiksmogelijkheden kan worden gebaseerd. Daarbij bestaat er een duidelijk verschil tussen scenario 1 aan de ene kant en scenario's 2, 3 en 4 aan de andere kant. Niet alleen bieden scenario's 2, 3 en 4 wat meer zwemwater, ook zorgen ze voor extra mogelijkheden in het wedstrijdbad en meer flexibiliteit in het gebruik en de programmering door het toevoegen van een beweegbare bodem. Daardoor vormen ze een betere oplossing voor het feit, dat momenteel tijdens de populairste momenten van de dag niet alle behoeften kunnen worden geacommodeerd.

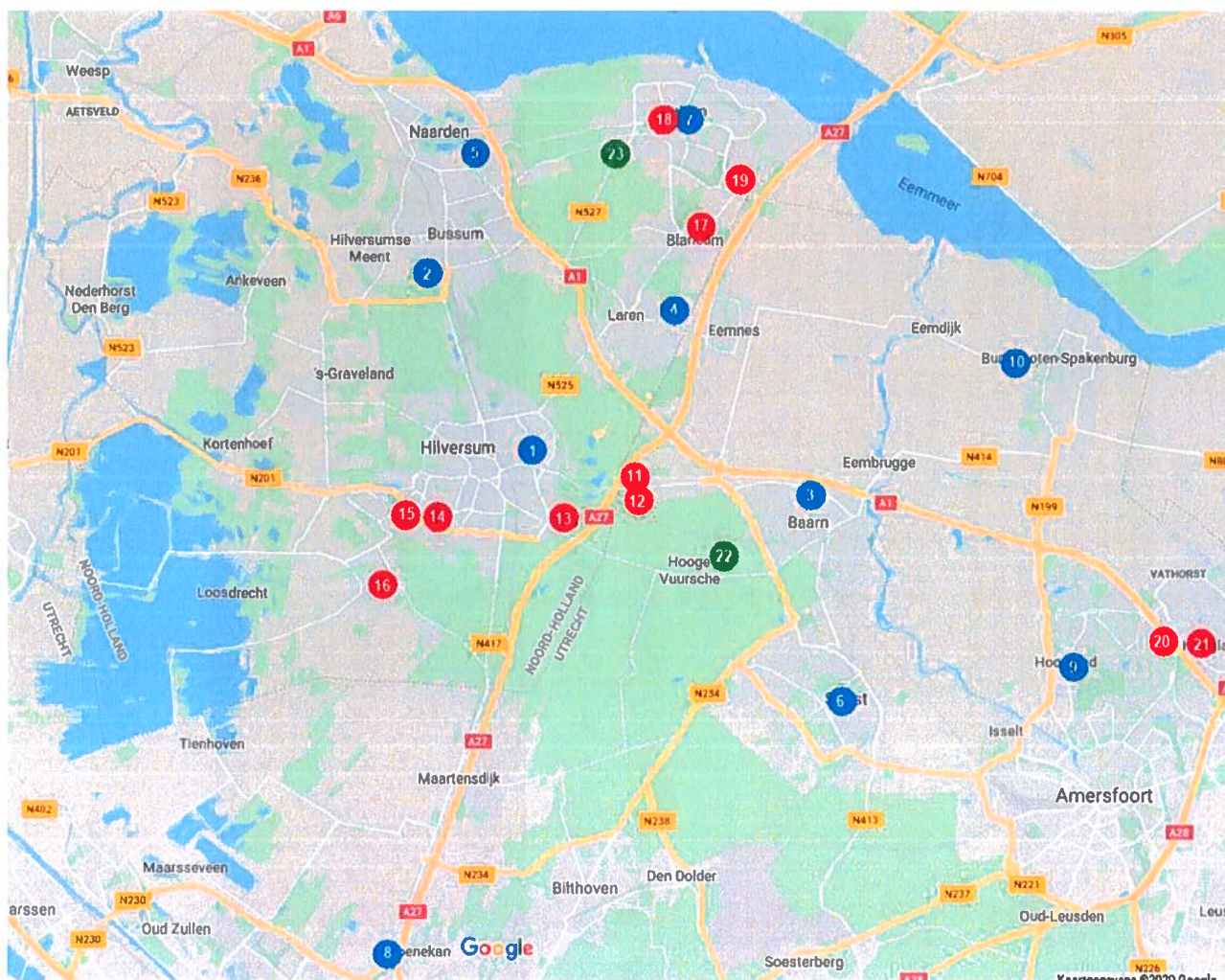
Het verschil tussen scenario 2 enerzijds en scenario's 3 en 4 anderzijds bestaat vooral uit de gebruiksmogelijkheden voor de verenigingen (voornamelijk De Robben) versus de gebruiksmogelijkheden in algemene zin en vooral voor doelgroepactiviteiten en eventuele 'kleinere' huurders. Scenario 3 biedt namelijk een bad dat geschikt is voor waterpolowedstrijden op hoog niveau, maar de constructie van één bassin met een neerlaatbare keerwand brengt wel beperkingen met zich mee ten aanzien van onder andere de inroostering en het combineren van activiteiten die niet goed 'samengaan'. Ook zorgt het voor een hoger energieverbruik, doordat er vaker sprake is van het laten afkoelen en weer opwarmen van het zwemwater ten gevolge van het gebruik van de neerwaartse keerwand. Voor scenario 4 geldt iets soortgelijks, zij het dat het bad in dat scenario niet geschikt is voor waterpolowedstrijden op hoog niveau.

Wat dat betreft biedt scenario 2 een wat betere balans tussen het gebruik door de verenigingen en het gebruik door alle andere groepen. Op dit punt moet de gemeente dus een eigen afweging maken. In elk van de scenario's 2, 3 en 4 is overigens sprake van een bad, dat het overgrote deel van de wensen van gebruikers, verenigingen en exploitant kan inwilligen. Ook kan in deze scenario's beter dan in scenario 1 worden ingespeeld op eventuele uitbreiding van de wooncapaciteit in de gemeente en het daarmee samenhangende extra zwembadbezoek. In die zin zijn deze scenario's toekomstgerichter dan scenario 1.

	scenario 1	scenario 2	scenario 3	scenario 4
configuratie bassins	W-bad 25 x 15,4 (6 banen) DG-bad 25 x 12,5 1x beweegbare bodem 2 watertemperaturen (onbeperkt)	W-bad 25 x 21 (8 banen) DG-bad 20 x 10 2x beweegbare bodem 2 watertemperaturen (onbeperkt)	W-bad 35 x 21 (8 banen), of: W-bad 25 x 21 (8 banen) DG-bad 8,5 x 21 1x beweegbare keerwand 2x beweegbare bodem 2 watertemperaturen (beperkt)	W-bad 25 x 30 (12 banen), of: W-bad 25 x 21 (8 banen) DG-bad 8,5 x 25 1x beweegbare keerwand 2x beweegbare bodem 2 watertemperaturen (beperkt)
zwemwater (in m³)	698	725	735	750
totaal aantal bezoeken	136.000	150.000	150.000	150.000
bezoeken/m²	195	207	204	200
knelpunten inroostering	ja	nee	beperkt	beperkt
gebruik vrij zwemmen	0	0	0	0
gebruik banen zwemmen	+	++	++	++
gebruik doelgroepen	+	++	+	+
gebruik les zwemmen	+	++	++	++
gebruik De Robben	+	++	+++	++
gebruik Torpedo	+	++	++	++
gebruik OSVH	+	++	++	++
gebruik overige huurders	+	++	+	+
stichtingskosten				
exploitatiekort				
groot onderhoud				
kapitaallasten				
totale structurele kosten				
extra kosten whirlpool				
extra kosten peuterbad				
extra kosten springplank				
extra kosten theater/studio				

Tabel 10. Overzicht scenario's (bedragen zijn exclusief btw)

Bijlage 1 Zwemvoorzieningen in de omgeving

nr.	naam	plaats	type bad	afstand	
				in min.	in km.
1	De Lieberg	Hilversum	binnenbad	0	0,0
2	De Zandzee	Bussum	binnenbad	10	6,0
3	De Trits	Baarn	binnenbad	10	7,1
4	De Biezem	Laren	binnenbad	12	6,0
5	De Lunet	Naarden	binnenbad	13	9,9
6	De Engh	Soest	binnenbad	17	11,1
7	De Meent	Huizen	binnenbad	17	11,4
8	Blauwkapel	Groenekan	binnenbad	17	14,6
9	Hoogland	Hoogland	binnenbad	17	16,9
10	De Duker	Bunschoten-Spakenburg	binnenbad	19	15,7
11	De Dolfijn (Sherpa)	Baarn	binnenbad zorginstelling	5	2,9
12	Amerpoort	Baarn	binnenbad zorginstelling	6	3,2
13	Heideheuvel (Merem)	Hilversum	binnenbad zorginstelling	8	3,6
14	Van Hellemond Sport	Hilversum	binnenbad sportcentrum	9	4,5
15	't Gooische Bad (De Winter Sport)	Hilversum	binnenbad sportcentrum	14	5,5
16	Zwemschool Walderveenbad	Loosdrecht	binnenbad zwemschool	15	9,3
17	Patricia Lokker zwemlessen	Blaricum	binnenbad zwemschool	16	8,1
18	Rebel Sport	Huizen	binnenbad sportcentrum	16	10,9
19	R&A Sports&Swimming	Blaricum	binnenbad sportcentrum	16	15,5
20	Get Flexible	Amersfoort	binnenbad sportcentrum	16	16,8
21	R&A Sports&Swimming	Hooglanderveen	binnenbad sportcentrum	17	18,1
22	Bosbad De Vuursche	Baarn	buitenbad	13	8,0
23	Sijsjesberg	Huizen	buitenbad	13	9,0

Bijlage 2 Demografische prognose gemeente Hilversum

Cijfers in duizendtallen.

jaar	2020	2025	2030	2035	2040
totaal	90,8	93,2	94,7	95,8	96,6
0 tot 5 jaar	4,9	5,4	5,6	5,5	5,5
5 tot 10 jaar	5,2	5,3	5,7	5,9	5,9
10 tot 15 jaar	5,2	5,3	5,4	5,8	6,0
15 tot 20 jaar	5,3	5,2	5,3	5,3	5,7
20 tot 25 jaar	4,5	4,6	4,3	4,3	4,2
25 tot 30 jaar	5,6	4,9	4,9	4,6	4,6
30 tot 35 jaar	6,1	5,9	5,3	5,3	5,1
35 tot 40 jaar	6,2	6,4	6,4	5,8	5,9
40 tot 45 jaar	5,9	6,5	6,7	6,6	6,1
45 tot 50 jaar	6,7	6,1	6,5	6,7	6,6
50 tot 55 jaar	6,7	6,5	5,9	6,2	6,3
55 tot 60 jaar	6,1	6,4	6,1	5,5	5,7
60 tot 65 jaar	5,1	5,9	6,1	5,8	5,2
65 tot 70 jaar	4,5	5,1	5,7	5,8	5,6
70 tot 75 jaar	4,7	4,4	4,8	5,4	5,6
75 tot 80 jaar	3,2	4,2	4,0	4,4	4,9
80 tot 85 jaar	2,5	2,6	3,4	3,3	3,7
85 tot 90 jaar	1,5	1,6	1,8	2,4	2,4
90 tot 95 jaar	0,7	0,7	0,7	0,9	1,2
95 jaar of ouder	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3

Bron: CBS.

Bijlage 3 Wensenlijst nieuw zwembad

Algemeen

- hoogteverschillen tussen functies zijn onwenselijk (omkleden, zwemzaal, bergruimte);
- voldoende bergruimte voor bergen van eigen materialen zonder dat andere gebruikers erbij kunnen.

De Robben

- tribunefaciliteit voor 400 personen;
- bassinafmeting voor Eredivisie waterpolo heren;
- meer wisselcabines voor leszwemmen (28 stuks);
- clubhuis;
- theaterconcept.

Torpedo

- 25-meterbad, acht banen (21 meter breed);
- digitale startblokken met antiekplaten (start-/stopinstallatie) en compleet scorebord;
- bad- en ruimtetemperaturen lager.

OSVH

- bassinafmetingen en specifieke ruimtes (vulruimte ademluchtflessen vulstation, bergruimte) nader opgegeven;
- laad- en losplaats direct aan perron zwemzaal;
- onderwaterhockey in competitieverband spelen;
- onderwaterrugby spelen (liefst in competitieverband);
- onderwatercamerasysteem ten behoeve van analyse en instructie;
- duikwinkel.

Optisport

- sleutelgebruik door verenigingen met eigen toezicht en schoonmaak;
- twee temperaturen (badwater én bovenlucht);
- warmwaterdagen mogelijk, maar de eis bij wedstrijdzwemmen (en trainingen) blijft maximaal 28°C;
- speciaal bassin voor scholen en verenigingen (30x25);
- wedstrijdbad voor zwemlessen, banen zwemmen en verhuur externe partijen (25 x 15 meter) met beweegbare bodem (15 x 10 meter plus klep);
- doelgroepenbad 20 x 10 meter, voorzien van duo-bodem;
- douches: per bassin 10 tot 12 wanddouches én plafonddouches;
- toiletten: ter hoogte van elk bassin: twee dames en een herentoilet met een urinoir;
- centrale hal met receptie en geïntegreerde horeca (gezonde horeca);
- zitruimte (horeca) met zicht op zwemzaal;
- backoffice aan receptie (kassa tellen, administratieve handelingen);
- kantoorruimte 20 m² (voldoen aan de Arbo-eisen);
- verenigingsruimte: eigen clubhuis gecombineerd voor twee verenigingen met eigen bar;
- personeelsruimte: kleedruimte dames met kledingkluisjes, toilet en douche, kleedruimte heren met kledingkluisjes, toilet en douche, verblijfsruimte/pauzeruimte personeel met keukenblok en zithoek;
- bergruimtes:
 - elke vereniging (naar rato materialen van afzonderlijke gebruikers);
 - voor zwemlesaanbieder (50 m²);
 - per zwemzaal voor les- en spelmateriaal;
 - nabij kleedruimtes voor schoonmaakmaterialen en bergen schrobzuigmachine;
- minder-validen toiletruimte nabij centrale hal, twee minder-validen kleedruimtes (met douche en toilet) bij kleedaccommodatie;

- technische voorzieningen:
 - oppervlaktes en hoogtes conform Handboek Sportaccommodaties;
 - integraal toegankelijk gebouw;
 - voldoen aan Arbo-eisen;
 - daglichttoetreding in centrale hal, kantoren en vergaderruimtes;
 - daglichttoetreding in zwembaden;
 - geluidswering tussen verblijfsruimtes (ook tussen zwembaden);
 - goede ventilatie;
 - vaste wanden in combinatie met deels verplaatsbare wanden tussen zwembaden;
 - tribune rondom wedstrijdbad 1 en rondom wedstrijdbad 2;
 - automatische beheersing legionella;
 - Wifi-dekking gehele pand voor personeel (leerlingvolgsysteem), bezoekers (vrij internet) en verenigingen (wedstrijden, trainingen);
 - geluidsinstallatie per bassin;
 - energiezuinig en duurzaam;
- inrichting:
 - wanddouches met sensoren in plaats van pneumatische drukkers;
 - plafonddouches met sleutelbediening;
 - wedstrijdlijnen onder de perrons op te bergen;
 - trainingslijnen in verrijdbare bakken;
 - kledingkluisjes voorzien van pincode of RFID-chip (polsband (geen pandsloten));
 - opklapbare aankleedtafels met kussens rondom het doelgroepenbad.

Bijlage 4 Stichtingskostenraming scenario's

Alle bedragen zijn exclusief btw en prijspeil 2020.

NIEUWBOUW ZWEMBAD HILVERSUM				
	scenario 1	scenario 2	scenario 3	scenario 4
Kosten gemeente (direct)				
100 Grondkosten				
200 Projectbegeleiding				
300 Renten				
400 Bijkomende kosten				
500 Interieur				
Totaal kosten gemeente (direct)				
Kosten D&B aannemer (marktpartij)				
1100 Bouwkosten				
1200 Honoraria				
1300 Infrastructuur				
1400 Bijkomende kosten				
1500 Prijsstijgingen				
1600 Marktwerving				
Totaal kosten D&B aannemer				
Onvoorzien				
2000 Onvoorzien				
Totaal				

Bijlage 5 Exploitatieraming scenario's

Alle bedragen zijn exclusief btw (waar van toepassing) en prijspeil 2020.

NIEUWBOUW ZWEMBAD HILVERSUM				
	scenario 1	scenario 2	scenario 3	scenario 4
baten				
recreatief zwemmen				
les zwemmen				
doelgroepen				
speciaal onderwijs				
verenigingen/verhuur				
horeca				
totaal				
lasten				
personeel				
personeel horeca				
energie				
water				
chemicaliën				
schoonmaak				
dagelijks onderhoud				
kantoor				
verkoop				
beheer en administratie				
accountant				
verzekeringen				
belastingen				
inkoop horeca				
overig				
totaal				
exploitatie resultaat				
groot onderhoud				
exploitatie resultaat incl. groot onderhoud				
kapitaallasten (gemiddelde jaarlast)				
exploitatie resultaat incl. gr. onderhoud en kap.lasten				

‘Kan niet, bestaat niet’ zit in ons DNA

**beleidsontwikkeling &
marketing**

**beheer &
exploitatie**

**huisvesting &
programmamanagement**

**aanbesteden &
projectmanagement**